

Llobregós informatiu

Dipòsit legal: L 798-2003

NÚM. 118

ABRIL - 2023

A la coberta

Porqueria de(L) món

L'enhorabona pel món que ens està quedant a tots plegats, on una petita flor sobreviu entre burilles de cigarreta en un racó qualsevol de qui sap quin indret.

Felicito als polítics i a les institucions per fer-nos viure entre la porqueria material i moral a la que ens estan abocant. Segurament no era el món o la vida que tots i cadascun de nosaltres haguéssim volgut, però malauradament aquí i així estem. Envolats de merda en un planeta cada vegada més brut i artificial, sense pensament crític, amb poca autoestima col·lectiva, amb l'individualisme com a forma de viure, amb joves que no saben cap a on tirar, amb feines precàries i una existència sovint buida de contingut i plena de falsedat i aparença.

No negaré que aquest text és pessimista i negatiu però miro la realitat a la cara i no puc escriure pas res més... Tot i així, m'aferro a la flor que sobreviu entre la porqueria i em faig meva la seva manera de viure, amb color i energia per resistir, malgrat tot el que succeeix al seu voltant i posant les esperances en els que vindran, confiant que la natura no ens tornarà tot el mal que li hem fet i que nosaltres i les generacions futures podrem viure amb l'aire pur que necessitem, als pulmons i a la nostra ment.

Text i foto: Sílvia Peribáñez Cerveró

A l'interior... destaquem:

Editorial, pàg. 3
Noticiari, pàg. 5
De la Vall, pàg. 12
Canvi de Comarca, pàg. 17
Entitats, pàg. 34
Opinions, pàg. 37
El secret de les paraules, pàg. 38
La Vall de Forest, pàg. 40
La Talaia, pàg. 42

No em feu cas, pàg. 43
Pel broc gros, pàg. 44
Psicologia familiar, pàg. 46
Pedagogia, pàg. 47
Monòleg, pàg. 48
Passatemp, pàg. 50
La nostra cuina, pàg. 53
Foto per recordar, pàg. 54

EDITA:

Associació del Patrimoni Artístic
i Cultural de Torà (APACT)
c/ Baix, 8
25750 TORÀ - Tel. 649 352 877
apact@apactora.org

Subscripcions i publicitat:
Ramon Torné, tel. 973 473 265

CONSELL DE REDACCIÓ:

Antònia Balagué, Maria Garganté, Jordi Llauredó,
Ari Martin, Maria Morros, Toni Padullés, Silvia
Peribáñez, Ramon Torné, Josep Verdés, Daniel
Vidal, Rosa Vila, Vicenç Vilaseca.
Coordina: Fermí Manteca

COLLABORADORS HABITUALS

Roger Besora, Anna Cantacorps, Adrià Castellà,
Ramon Castellà, Montse Miquel, Antoni Montroig,
Vanesa Pérez, Toni Pinós, Jordi Prat, Sergi
Torrescasana, Jordi Vilagut, Josep A. Vilalta.

COLLABOREN EN AQUEST NÚMERO

Magí Coscollola, Canòlich Fàbrega,
Francesc d'A. Lluch, Mercè Mas,
Enriqueta Parramon, Josep Puig.

Subscripció anual: 16,00 Euros
A l'estranger: consultar preus
Número solt: 3,00 Euros

Dipòsit legal: L 798-2003
Disseny i maquetació: Fermí Manteca
Impressió: Impremta Barnola (Guissona)
Tiratge: 700 exemplars

Aquest número està imprès en paper
ecològic, elaborat sense clor

(≡) **ACPC**
Associació
Catalana
de la Premsa
Comarcal

Membre de l'Associació
Catalana de la Premsa
Comarcal

LLOBREGÓS INFORMATIU no és fa responsable ni
subscriu necessàriament les opinions expressades
pels autors dels articles publicats.

Editorial

Ja tenim aquí la revista de primave-
ra, que diuen que "la sang altera".
A la nostra Vall també en aquesta
primavera s'alteren els límits de les co-
marques de la Segarra i el Solsonès, per
la nova adscripció comarcal de dos dels
nostres municipis, Biosca i Torà. La Vall
del Llobregós, per això, queda inalterada.
Hi dediquem, en aquest número, un dos-
sier a aquest tema. Hem vist que tothom
està d'acord que hauria calgut fer una
consulta a la ciutadania, encara que no
fos referendària, per saber-ne l'opinió.

Tanmateix, la vida dels nostres pobles
també es veu reflectida en aquestes
pàgines i, com sempre, els escrits dels
nostres col·laboradors habituals.

A les portes d'unes noves eleccions
municipals que potser també alteraran,
o no, la composició dels consistoris, us
desitgem que gaudiu d'una bona lectura i,
encara que sigui per una vegada, ballem
la "dansa de la pluja" perquè no ens falti
l'aigua tan necessària i tan escassa.

www.llobregos.info

info@llobregos.info

AMB EL SUPORT DE

Generalitat de Catalunya
**Departament
de la Presidència**

Diputació de Lleida

**INSTITUT
D'ESTUDIS
ILERDENCS**
Fundació Pública de la Diputació de Lleida

Visites

Cada diumenge

11,00 i 12,30

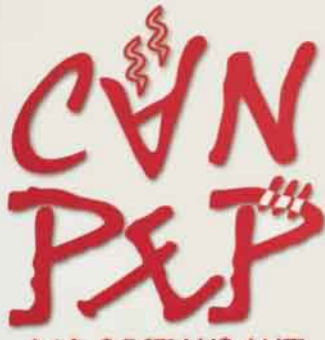
Info: 973 473 028

Enriqueta S.C.P.

perruqueria **unisex**

C/ Vall, 2 - Tel. 973 47 31 57 -TORÀ (Lleida)

"La casa del pa i la coca"

Ctra. de Ponts, s/n
08281
Castellfolit de Riubregós
Tel. 93 869 30 38

La teva publicitat

AQUÍ

973 473 265

Isaac Soteras

INSTAL·LACIONS, LAMPISTERIA
I MANTENIMENT

c/ Sense Cap, 9 - 25750 Torà
T. 625 53 17 43
E-mail: isaacsoteraslampista@hotmail.es
Lampisteria Isaac Soteras

EXCAVACIONS DUOCASTELLA

OFICINA CASTELLTALLAT
93 743 30 52 - 973 47 31 63
Cal Marquet de Castelltallat
08263 Sant Mateu de Bages

OFICINA CABRIANES
93 876 06 25
C/ Caseta d'En camp
08650 Sallent

www.excavacionsduocastella.com

664 61 00 53

@excavacionsduocastella

EXCAVACIONS, OBRA CIVIL, RESTAURACIÓ I REHABILITACIÓ, CAMINS,
ESCULLERES I MURS DE PEDRA, TREBALLS FERROVIARIS, GESTIÓ FORESTAL I
AGRÍCOLA, REORDENAMENT MEDIOAMBIENTAL I EMERGÈNCIES

Castellfollit: Festa Major d'Hivern

Ajuntament.- El cap de setmana 21 i 22 de gener els veïns i veïnes de Castellfollit de Riubregós van poder gaudir dels diferents actes organitzats per la Festa Major d'Hivern del municipi: Es van iniciar amb un taller de manualitats dirigit al nucli familiar: nens/nenes, pares/mares i avis/avies. Va tenir una gran participació i es van emportar la seva capsa de regal "explosiva" personalitzada com a record. Després van poder ballar una bona estona al ritme de l'Elisabeth i a la mitja part es va obsequiar amb un entrepà a tots els assistents... i van poder repetir si volien!!! El

diumenge es va celebrar a l'Església parroquial la Missa i cant dels Goigs en honor al nostre patró Sant Vicenç.

Vicfred: arranament dels carrers

Josep Verdés.- El passat mes de març es va reparar amb formigó diferents carrers que estaven molt malmesos per l'ús. L'actuació la va dur a terme l'empresa Construccions Jordi Mas per un valor de 9.090 euros i va ser subvencionada en la seva totalitat pel Pla de Cooperació en el capítol de manteniment que duu a terme la Diputació de Lleida.

Presentació del llibre "Vallferosa", a Torà

Ramon Torné.- El divendres 17 de febrer va tenir lloc a la sala d'actes de l'Ajuntament de Torà la presentació del llibre "Vallferosa, una torre singular en una frontera de temps antics".

L'Alcalde, Magí Coscollola, com a representant del Ajuntament de Torà, que és l'editor del llibre, va fer la presentació dels ponents. El primer a intervenir fou Jusèp Boya Busquet, historiador i director del Museu d'Arqueologia de Catalunya, qui va dir que feia falta un llibre com aquest per conèixer bé la imponent torre de Vallferosa. A continuació els coordinadors del llibre, l'arquitecte Josep Esteve i l'arqueòleg Joan Menchon, explicaren com es va gestar el llibre i donaren les gràcies a totes les persones i entitats que han participat en la seva elaboració.

Cal recordar que en aquesta mateixa revista varem donar a conèixer la publicació d'aquest llibre i el seu contingut: Llobregós núm. 104, pàgina 33, desembre 2020.

Carnaval a l'escola Sant Roc

Escola Sant Roc. - Aquest any vam celebrar el carnaval amb molta diversió. Cada dia una disfressa diferent per ordre del rei Carnestoltes. A la tarda del dijous llarder l'alumnat va realitzar una cantada pel poble amb el mestre de religió, la seva guitarra i alguns instruments de l'escola.

El divendres de carnaval totes les famílies van sortir al carrer per acompanyar els seus fills i filles a la rua. Va ser una jornada molt alegre i original perquè alguns familiars es van disfressar. S'agraeix aquesta iniciativa perquè la mainada ho va viure amb molta il·lusió. Enguany vam poder cremar el rei Carnestoltes! Moltes gràcies famílies per la vostra col·laboració!

La Molsosa celebra el Carnaval

Rosa Vila. - El dia 5 de febrer, al Local Social de la Molsosa, després de tres anys sense poder celebrar la festa de Carnaval a causa de la Covid, vam poder tornar a celebrar-ho aquest any.

Els 50 veïns i amics que ens vam reunir ja teníem ganes de disfressar-nos i passar una estona agradable.

Aquest any vàrem canviar el menú: coca de recapte, pastís i cava.

Carnaval sostenible a l'escola de Sanaüja

Toni Padullés Rius. - A l'escola de Sanaüja han treballat, durant tot el 2n trimestre, el projecte "Objectius de Desenvolupament Sostenible" i han aprofitat per fer la festa de Carnaval destacant els temes dels diversos projectes. Els alumnes de Llar es van disfressar de peixos irrisats, els de Parvulari de crancs i els més grans (1r, 2n i 4t) de planeta Terra (uns mostrant la situació actual i els altres amb la versió sostenible). Ben abillats per l'ocasió van poder fer tabola amb el Carnestoltes acompanyats de les famílies i el grup de grallers que cada any es presta a col·laborar.

El Carnestoltes es cremava en acabar la festa. Aquest any, però, s'han posat en pràctica lliçons apreses i s'ha desmuntat per tipus de material i, amb l'ajut dels mestres i les famílies, els alumnes han dipositat cada peça al contenidor específic.

Vicfred: millores al Pou de Madern

Josep Verdés.- El passat mes de març van concloure les obres de construcció d'un mur que té com a finalitat la de contenir les aigües que en èpoques d'abundants pluges baixen per tota la fondalada de la vall de Madern camí del pou i que fins ara malmetien greument aquest entorn natural tan emblemàtic per al nostre poble. Ara, doncs, tota l'aigua que arribarà farà cap a una cuneta de formigó i serà desviada per sota el camí d'accés al mateix Pou.

L'obra va consistir en la construcció d'un mur de formigó que després es va revestir amb pedra del país per no trencar l'harmonia de l'entorn i va ser realitzada per l'empresa Ribalta i Fills d'Oliana i era un obra que estava inclosa en el PUOSC (Pla Únic d'Obres i Serveis de Catalunya) dins el perí-

ode 2021-2024, de la Generalitat de Catalunya i es va pagar amb una subvenció de 12.000 euros i la resta dels fons propis de l'Ajuntament.

Gòspel a Ivorra:

Canòlich Fàbrega.- El grup coral *The new zombies* va oferir a Ivorra un concert en el marc de la Candelera, Festa Major d'hivern.

El local social d'Ivorra va acollir el recital de la coral universitària de gòspel de la facultat de medicina, on una de les veus té les seves arrels a Ivorra, l'Anna Gené Miralles. L'actuació va comptar amb un ampli repertori molt variat on tots els assistents vam gaudir de les cançons conegudes que ens van interpretar.

Taller de manualitats a Castellfollit: la caixa “explosiva”

Ajuntament.- El dissabte 21 de gener, dins dels actes de la Festa Major d'Hivern de Castellfollit de Riubregós, una vintena de persones de totes les edats van poder crear des de zero la seva capsa de regal “explosiva” personalitzada i decorada al gust de cadascú amb els diferents materials de disseny facilitats. Van dedicar una bona estona però el resultat va ser espectacular!. Valorem molt positivament la participació i el grau de satisfacció dels assistents als tallers perquè el que compta és gaudir d'allò que van crear ells mateixos junt amb els seus familiars.

Ardèvol, reconeixement a Glòria Padullés

Ari Martin.- El diumenge 26 de febrer es va dur a terme la trobada de l'Hospitalitat de la Mare de Déu de Lourdes Vic-Solsona a Ardèvol. Aprofitant l'ocasió, l'Ajuntament de Pinós va voler reconèixer la gran tasca social de la Glòria Padullés, veïna del municipi, entregant-li una placa commemorativa. Durant molts anys ha estat al capdavant d'una de les entitats més actives del municipi de Pinós, el Centre Cultural d'Ardèvol. També ha estat sempre involucrada en la vida social i cultural de Pinós, ajudant a fer xarxa i mantenint viu el veïnat.

Taller de Lettering a Castellfolit

Ajuntament.- El dissabte 4 de març es va portar a terme el 2n taller de manualitats on 20 mares, pares, fills, filles, avis i avies de totes les edats, s'han pogut iniciar en l'art de dibuixar lletres o "lettering", fent cartells amb el seus noms i postals de regal personalitzats amb diferents tipus de tipografies, utilitzant retoladors de punta de pinzell aquarellables. Us agraïm a tots la vostra participació i la bona predisposició que demostreu en aquests tallers. Moltíssimes gràcies!

Carnaval a Biosca

Jordi Llauredó.- El passat 18 de febrer es va celebrar el Carnaval a Biosca. Es va fer un sopar al local social de cal Borres amb un dj's que va animar la festa.

Torà celebra el Dia de la Dona

Mercè Mas.- L'Associació de Dones Toraneses, en motiu al Dia Internacional de les Dones ha organitzat diferents activitats per a celebrar-ho.

El primer acte es va fer el mateix dia 8 de maç a la tarda amb la pintada d'un mural a l'entrada de l'escola, la lectura del manifest i l'enlairament de globus com a fi de festa.

El segon, el dissabte 11 de març, la Susanna Briebe de l'espai Imagina, ens proposà un taller on les assistents vam tenir l'oportunitat de conversar, crear i gaudir d'una respiració conscient, és a dir, la manera de respirar pensant-hi.

I per acabar, el diumenge 12 de març, es va fer la primera caminada de la dona, organitzada per la secció sindical UGT de Leds-C4, Grok i Loritex. L'associació ha rebut els beneficis recaptats.

Des d'aquí volem agrair a totes les persones participants en els diferents actes i lluitar per a un futur feminista.

La fruita de Sant Blai a Biosca

Redacció.- Seguint la tradició, per Sant Blai es beneeix la fruita. A Biosca el diumenge sobre Sant Blai, que s'escau el dia 3 de febrer, es va procedir a la benedicció de la fruita que van portar els assistents a la missa dominical. Segons la tradició Sant Blai va ser martiritzat l'any 316 pel governador romà de Capadòcia, torturat amb instruments de cardar la llana i finalment decapitat. Es diu que va salvar la vida d'un nen que s'havia escanyat amb una espina de peix i que la seva mare ja li va portar mort mentre conduïen Blai a la presó; per això és considerat l'advocat del mal de coll.

Escola Sant Roc: El món de Darwin

Escola Sant Roc.- Aquest segon trimestre l'escola Sant Roc té la missió d'investigar la natura com va fer Darwin. Conèixer els diferents ecosistemes i les seves espècies és un dels reptes que han estat treballant els/les alumnes. La metodologia que hem utilitzat ha estat el treball cooperatiu. Un

cop acabats els diorames d'ecosistemes ara ens centrarem amb

la flora i la fauna de Castellfollit de Riubregós.

Aprendre a ballar country a Castellfollit

Ajuntament.- Els dissabtes 11 i 25 de març un nombrós grup de persones de totes les edats han pogut ballar a ritme de música country... Alguns s'han iniciat per primera vegada i altres han recordat i practicat els passos apresos feia temps o inclús hi ha hagut qui ballava com un professional o quasi bé!. Agraïm a tothom l'interès i bon humor en participar en aquests tallers.

Santa Àgueda a Biosca

Jordi Llauredó.- El dia 4 de març es va celebrar la festa de Santa Àgueda a Biosca amb un dinar al local social de cal Borres. Durant el dinar es va fer la elecció de la nova alcaldessa, que va recaure en la senyora Lola Solé Colell, amb 100 anys d'edat. La festa va acabar amb un ball amenitzat per Marc Anglarill.

Incendi al castell de Vicfred

Josep Verdés.- La matinada del 21 al 22 de febrer un incendi va calcinar una bona part de la primera planta del castell de Vicfred. Les causes del foc encara estan per determinar però per sort no s'ha hagut de lamentar cap víctima ja que a l'hora de l'incendi no hi havia dins del castell cap de les dues famílies que actualment l'habiten. Cal dir també que gràcies al veïns que van avisar de seguida als Mossos d'Esquadra, ambulàncies i a les nombroses dotacions de bombers que van acudir a sufocar l'incendi, el foc es va poder donar per extingit cap a les sis de la matinada i es va poder salvar molta cosa de les flames. Els veïns del poble, tot i l'hora que era, també van mirar d'ajudar portant aigua als bombers i en tot moment donant suport als afectats.

Aquets castell, tot i que ara era usat com a habitatge habitual, sempre ha estat un patrimoni molt

important per al poble i un bé cultural que durant molts anys va ser visitat per molta gent d'arreu. Ara tocar saber que va passar realment i esperar que es pugui tornar a rehabilitar ben aviat i que les famílies afectades que hi vivien ho puguin tornar a fer properament.

PROVEM-HO EN CATALÀ

MOLT
PER PARLAR.

MOLT
PER VIURE.

moltperparlar.cat

Generalitat
de Catalunya

Pel català, sempre endavant

EL GEGANT CONSTANTÍ CELEBRA 25 ANYS

La Festa del Brut i la Bruta de Torà
obre la temporada de carnavals

El passat 10 i 11 de febrer, Torà donava el tret de sortida als carnavals amb la tradicional Festa del Brut i la Bruta, celebrant el 25è aniversari del Brau Constantí, un gegant fet a simbologia de l'escut de la població.

Aquesta 34a edició es va celebrar amb total normalitat després de l'edició anterior, primera després de la pandèmia per COVID-19, recuperant el seu caràcter multitudinari, amb una gran participació en tots els actes adreçats a tots els públics.

Un dels moments més esperats de la festa va ser el pregó, protagonitzat per Toni Torres, veí de Torà que ha format part de la companyia de teatre la Cubana, acompanyat per l'actriu Montse Amat. Fa vint-i-cinc anys en Toni Torres ja va presentar el gegant Constantí i, per aquest motiu, se li ha volgut retre homenatge. Al pregó, es va fer un repàs de forma irònica i sarcàstica de temes d'ac-

tualitat de la vila, i hi van participar els membres de la primera junta de carnaval i impulsors de la festa actual. L'esperat ball propi del Constantí va lluir amb mocadors blancs i vermells per part del públic.

En el pregó es recordava també amb un llarg aplaudiment l'Angel Ramírez, un col·laborador de la festa que va morir aquest mes de gener d'accident de circulació.

Associació Cultural el Brut i la Bruta

DESPATX D'ARQUITECTURA

**estudi
BLAT**
ARQUITECTES

Projectes
d'obra nova
i reforma

Inspecció
tècnica
d'edificis (ITE)

Cèdules
d'habitabilitat

Certificats
d'eficiència
energètica

CONSULTA'NS SENSE COMPROMÍS

680 44 31 03 **ROGER BESORA** **MARTA MIRAVET** 617 11 52 65
hola@estudiblat.cat | Comabruna 8, Baixos. 25300 TÀRREGA

CALONGE DE SEGARRA: DONACIÓ DEL CASTELL A L'AJUNTAMENT

Ajuntament.- L'Ajuntament de Calonge de Segarra i la família Vila Raurich, propietària del castell de Calonge, van signar, el passat 25 de gener, un conveni de donació del castell de Calonge de Segarra a favor de l'Ajuntament. Actualment es duen a terme els tràmits administratius per a formalitzar-ne la donació. L'equip de govern vol agrair la donació gratuïta d'aquest element patrimonial, documentat per primera vegada al s. XI i catalogat Bé Cultural d'Interès Nacional.

Per la seva part, l'Ajuntament va demanar suport tècnic a la Diputació de Barcelona que ha adjudicat el contracte per a la realització del pla director a Roger Guitart Domingo, per import de 18.000 euros. Durant aquesta primavera es farà una primera actuació consistent en treballs arqueològics que estaran finançats per l'Ajuntament.

El castell de Calonge és una de les nombroses fortificacions que s'aixequen a la riba del Llobregós, si bé probablement no sigui tan coneguda com d'altres que es troben més visibles al peu de la carretera principal. El castell està situat damunt d'un turó, sota el qual hi ha la magnífica església de Santa Fe. En els seus orígens, al segle XI, hi va morir el bisbe de Vic, Arnulf, germà del vescomte d'Osona-Cardona, com a conseqüència de les ferides rebudes en l'expedició que els catalans realitzaren a Al-Andalus,

concretament a Còrdova. Tot i el seu estat força ruïnós, del conjunt del castell se'n distingeix encara una espaiosa estança en contacte amb una cisterna –reconvertida probablement en tina– i les restes d'una torre circular. Envoltats aquests elements una sèrie de murs esfondrats que devien pertànyer a d'altres dependències subsidiàries. L'estança principal està coberta per una volta de canó de mig punt i al mur de ponent hi ha una porta, avui tapiada, coberta a l'interior amb un arc de mig punt adovellat, mentre a l'exterior es cobreix per una llinda horitzontal. Al cantó nord hi ha una altra porta, on s'inicia una graonada molt malmesa. Pel que fa a la torre, que constituïa el nucli originari del castell, només en resten fragments corresponents al primer nivell fins a l'arrencada del primer sostre. (Veieu LLOBREGÓS, núm. 26 - octubre 2007).

PODOLOGIA

- Esportiva
- Geriàtrica
- Infantil
- Estudis de la marxa
- Durícies / Ulls de poll
- Ungles clavades
- Fongs, berrugues, úlceres
- Silicones

FISIOTERÀPIA

- Tractament de lesions esportives
- Tractaments d'esquena
- Rehabilitacions
- Drenatge limfàtic
- Estiraments i reforç muscular
- Embenats Neuromusculars
- Altres teràpies

**PODOLOGIA
TORÀ**

Plaça del Vall nº19 1r 1a
TORÀ

630-111-145

podologiatora@gmail.com

EL FORN DE BIOSCA, LA SEVA HISTÒRIA (1a part)

Foto de la família (anys 60) cedida per Fina Codina Grifell.
D'esquerra a dreta: Florenci Grifell Cirera, Teresa Grifell Solsona (filla)
Josep Maria Codina Grifell (nét) Maria Grifell Solsona (filla) Fina Codina
Grifell (néta) Federico Codina (gendre) i Josefa (Bepa) Solsona Rovira

En Josep Grifell Solsona ens ha explicat la història del forn de Dalt de Biosca i les vicissituds que van viure el pares i germans treballant de valent durant més de 50 anys: des dels anys 20 fins a la segona meitat dels 70 del segle passat.

Nascut el 1925, el Josep Grifell conserva la vitalitat i la memòria dels més joves i és capaç de narrar-nos amb tot detall tant allò que li havien contat a casa com el que va viure personalment quan només era un nen i fins que es va tancar el forn de pa. En Josep (el 2n fill dels Grifell-Solsona) ja havia deixat l'ofici de forner molts anys abans, diu que durant la postguerra hi havia molta feina al forn però *"hi havia de tot*

menys farina bona" i es feia un tip de passar farina per aconseguir la matèria primera adient per fer pa i llavors va decidir que preferia ser pagès.

Un sol article queda massa curt per poder fer-vos a mans, ni que sigui només una mica, les experiències colpidores que van marcar la vida d'aquesta família de Biosca (com va passar a tantes cases en aquells anys), així que hem cregut convenient fer-ne quatre parts. En aquesta

Ctra. de Calaf, 1
Pol. Ind. L'Aguda
Tel./Fax 973 473 125
25750 - Torà

Av. Generalitat, 8
Tel. 973 55 02 02
25210 - Guissona

CERÀMICA RAJOLES ARTICLES SANEJAMENT CEMENTS

Major, 2
Tel. 973 476 018
SANAÛJA

Plaça de la Creu
TORÀ

La família Grifell-Solsona: 50 anys d'història del forn de Dalt de Biosca

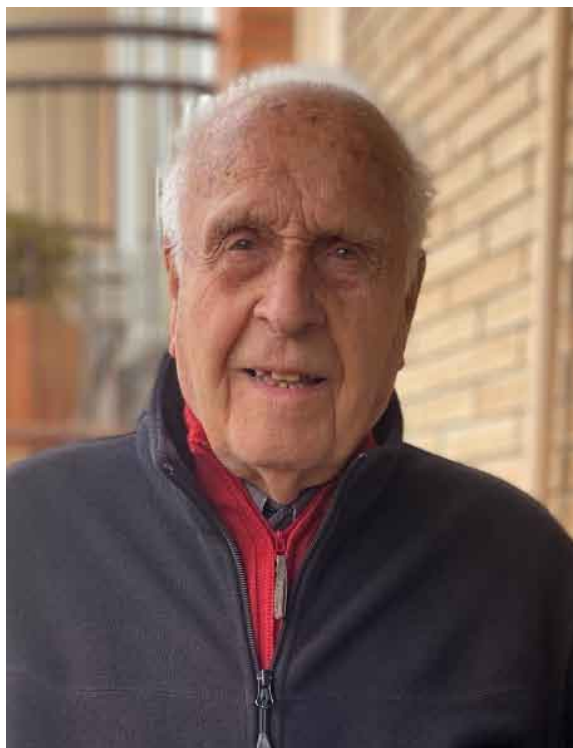
primera us en fem una pinzellada general, en una segona tractarem el temps de la República i la Guerra Civil, en una tercera l'exili a França i per acabar escriurem sobre la tornada a Biosca i el retorn a la feina de forners.

Els inicis

La història comença quan el seu pare Florenci Grifell Cirera (nascut a Vilanova de l'Aguda) i casat amb Josefa (Bepa) Solsona Rovira (nascuda a Biosca) inicia l'aprenentatge de forner a Sanaüja, a cal Claret. Era un jove despert i molt treballador, de manera que aviat va conèixer l'ofici a fons i va decidir tenir el seu propi obrador. Es va establir a Biosca, a la plaça de l'Església, en una casa que en deien a cal Negret. Temps després van comprar cal Lluïstot (eren dues cases) i hi van fer el forn que amb els anys seria el Forn de Dalt. En una hi havia l'obrador i en l'altra la botiga. La Bepa despatxava el pa i també queviures.

En Florenci era incansable i tenia sempre el suport de la Bepa, una dona amb empena i molta visió pel negoci. Van ser, realment, uns emprenedors. El pa i la coca eren tan bons que tenien molta demanda i fins i tot en venien en altres poblacions, fins a Vilanova. També feien coca d'ous per Pasqua (llargues i rodones) i per Tots Sants la gent del poble hi portava els panellets a coure.

Van arribar a tenir un petit camió per carregar la farina i repartir el pa (en Josep recorda les rodes massisses) i un cotxe Chevrolet. També un

Josep Grifell Solsona.
Foto: Florenci Grifell (2022)

molí. Van bastir un petit imperi amb el treball de jornades molt extenses i van començar a pensar en comprar una gran propietat, terres bones per conrear. Era la seva il·lusió. Per a fer-ho possible anaven guardant els diners en capsas de galetes de llauna. Diu que en van arribar a tenir moltes d'aquelles capsas.

Al final de la guerra ho havien perdut tot, la casa ocupada, l'obrador i la botiga també, no els va quedar res. La guerra es va encarregar d'anorrear aquell somni.

En Josep no sap on les havia amagat el pare però van recuperar les capsas de galetes plenes de bitllets. Ja no servien, però, de gran cosa. En Florenci, fill del Josep, recorda com la iaia Bepa (ja potser eren els anys 60) feia servir aquells bitllets (de curs legal durant la República) per encendre l'estufa de la botiga de Biosca.

Toni Padullés Rius

(Continuarà)

Rbla. Segadors, 59 baixos 25210 Guissona

Tels: 973 55 12 50 - 649 96 38 17

info@immoplanning.es

www.immoplanning.es

info@ramonriba-arquitecte.cat

www.ramonriba-arquitecte.cat

Rbla. Segadors, 59 baixos 25210 Guissona

ESPECIAL CANVI DE COMARCA

La nostra Vall del Llobregós s'estén per les comarques de l'Anoia, el Solsonès, la Segarra i la Noguera. Que dos municipis de la Vall del Llobregós, Torà i Biosca, fins ara de la Segarra, canviïn a la comarca del Solsonès, fa que la nostra revista se'n faci ressò i doni entrada a tota la informació que disposem. Agraïm, per això, totes les aportació que hem rebut.

El procés de canvi de comarca i vegueria dels municipis de Biosca i Torà

Ajuntaments de Biosca i Torà

El dia 2 de febrer de 2010, el Govern de la Generalitat va aprovar el projecte de llei de vegueries de Catalunya i el va enviar al Parlament per la seva tramitació. En aquell moment, els Ajuntaments de Torà i Biosca vam tenir coneixement del seu contingut.

Aquest projecte de llei deixava ben clar que la comarca de la Segarra, en la seva totalitat, formaria part de la vegueria de Lleida i la comarca del Solsonès de la vegueria de la Catalunya Central i que aquesta vegada no hi hauria cap mena de consulta als municipis.

En aquell moment, els regidors i regidores dels Ajuntaments de Torà i Biosca vam estudiar i debatre les conseqüències que pels nostres municipis comportaria l'aplicació d'aquell projecte

de llei de vegueries, una vegada aprovat pel Parlament i posat en vigor.

Vam poder constatar que si ens quedàvem a la comarca de la Segarra, després d'un termini transitori de 4 anys, hauríem de rebre tots els serveis públics de la vegueria de Lleida i hauríem de renunciar a rebre'ls de la Catalunya Central. Aquest fet es va considerar perjudicial pels nostres municipis i es va arribar a la conclusió de que, per garantir el manteniment dels serveis de la Catalunya Central, el municipi de Torà i Biosca haviem de canviar a la comarca del Solsonès.

Amb la normativa de règim local i comarcal vigent en aquell moment, el canvi de comarca era perfectament possible i ajustat a dret, atesa la continuïtat territorial del municipi de Biosca amb

els municipis de Pinell i Llobera, ambdós de la comarca del Solsonès i atesa la continuïtat territorial del municipi de Torà amb els municipis de Llobera, Pinós i La Molsosa, tots tres de la comarca del Solsonès. A més, també existia continuïtat territorial entre els municipis de Biosca i Torà.

El 4 de març de 2010 tingué lloc una reunió de veïns i veïnes del municipi de Torà, convocada dies abans per l'alcalde Domènec Oliva, per copsar la seva opinió sobre continuar a la comarca de la Segarra i a la vegueria de Lleida o passar a la comarca del Solsonès i a la vegueria de la Catalunya Central. La sala d'actes de l'ajuntament va quedar petita, hi havia persones a les escales i a baix a la plaça. Després del debat, l'alcalde va posar a votació a ma alçada la proposta de passar

El 2010 els ajuntaments de Torà i de Biosca acorden iniciar el procediment per al canvi d'adscripció comarcal

al Solsonès que va obtenir un suport gairebé unànim per part dels assistents.

En conseqüència, el 5 de març de 2010 el ple de l'Ajuntament de Torà va acordar per unanimitat de tots els seus membres (CiU, ERC i CUP) iniciar el procediment per al canvi d'adscripció comarcal, perquè el municipi de Torà deixés de formar part de la comarca de la Segarra (vegueria de Lleida) i passés a formar part de la comarca del Solsonès (vegueria de la Catalunya Central). Aquest procediment estava regulat per l'article 7 del Decret Legislatiu 4/2003, de 4 de novembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei d'organització comarcal de Catalunya.

Essent l'alcalde Corneli Caubet, l'Ajuntament de Biosca mitjançant acord plenari de 7 d'abril de 2010, també va aprovar per unanimitat (CiU) iniciar el procediment de canvi d'adscripció comarcal del municipi de Biosca, per deixar de formar part de la comarca de la Segarra i ser adscrit a la comarca del Solsonès (vegueria de la Catalunya Central).

Aquests acords plenaris dels Ajuntaments de Torà i Biosca es van comunicar al Consell Comarcal de la Segarra, al Consell Comarcal del Solsonès, al Departament de Governació i Administracions Públiques de la Generalitat de Catalunya, a la Federació de Municipis de Catalunya, a l'Associació Catalana de Municipis i a tots els grups parlamentaris del Parlament de Catalunya.

El procediment continuà i el Consell Comarcal del Solsonès, en la seva sessió plenària de 22 d'abril de 2010, va aprovar per majoria absoluta i sense cap vot en contra (11 vots a favor de CiU i PM, 5 abstencions d'ERC i El Comú), l'acceptació del canvi d'adscripció comarcal dels municipis de Torà i Biosca, per tal que passessin a ser adscrits a la comarca del Solsonès.

El 7 de maig de 2010, el ple de l'Ajuntament de Torà va aprovar la memòria dels motius que justifiquen el canvi d'adscripció del municipi de Torà a la comarca del Solsonès (vegueria de la Catalunya Central), redactada pel professor Jesús Burgueño del Departament de Geografia i Sociologia de la Universitat de Lleida. En aquesta memòria, l'autor dóna plena legitimitat a la petició d'adscripció de Torà al Solsonès i concreta 50 raons que justifiquen el canvi de comarca.

El 9 de juny de 2010, el ple de l'Ajuntament de Biosca va aprovar la memòria dels motius que justifiquen el canvi d'adscripció del municipi de Biosca a la comarca del Solsonès (vegueria de la Catalunya Central).

Els acords municipals i comarcals de Torà i Biosca i les memòries dels motius del canvi d'adscripció comarcal es van enviar al Departament de Governació

i Administracions Públiques de la Generalitat de Catalunya per continuar el procediment.

El ple de l'Ajuntament de Biosca, en la seva sessió d'1 d'octubre de 2010, va aprovar la pregunta de la consulta popular per via de referèndum d'àmbit municipal sobre l'adscripció del municipi de Biosca a la comarca del Solsonès i la va enviar al Departament de Governació i Administracions Públiques de la Generalitat per ser tramesa al Govern de l'Estat.

El ple de l'Ajuntament de Torà, en la seva sessió de 4 de novembre de 2010, va aprovar la pregunta de la consulta popular per via de referèndum d'àmbit municipal sobre l'adscripció del municipi de Torà a la comarca del Solsonès i la va enviar al Departament de Governació i Administracions Públiques de la Generalitat per ser tramesa al Govern de l'Estat.

El 26 de setembre de 2010 entrà en vigor la Llei 30/2010, de 3 d'agost, de vegueries, que en l'apartat 2 de la seva Disposició Derogatòria Única derogava l'article 7 del Text refós de la Llei d'organització comarcal de Catalunya, aprovat pel Decret Legislatiu 4/2003, de 4 de novembre. A partir d'aquell moment, els canvis de comarca s'havien de tramitar seguint el procediment establert en l'article 5 del mateix Decret Legislatiu 4/2003, el qual exigeix l'aprovació d'una llei pel Parlament de Catalunya perquè es produeixi un canvi en les delimitacions comarcals.

Aquesta circumstància va ge-

nerar una controvèrsia jurídica, amb diversos informes jurídics contradictoris per part de la Direcció General d'Administració Local de la Generalitat de Catalunya, que va derivar en la paralització del procediment endegat.

A instància dels Ajuntaments de Torà i Biosca, aquest procediment fou reprès i continuà amb l'emissió de l'informe favorable, aprovat per unanimitat per la Comissió de Delimitació Territorial, sobre el canvi d'adscripció comarcal dels municipis de Torà i Biosca per passar de la Segarra al Solsonès, en data 26 de maig de 2014.

El juliol de 2014, el Govern de la Generalitat va aprovar enviar al "Gobierno de España" les sol·licituds dels Ajuntaments de Torà i Biosca per sotmetre a consulta popular el canvi d'adscripció comarcal d'aquests municipis.

El 19 de desembre de 2014, el Consell de Ministres va aprovar l'acord pel qual NO s'autoritzava als Ajuntaments de Torà i Biosca a realitzar una consulta popular relativa a un canvi d'adscripció comarcal, i posava fi al procediment endegat a l'empara de l'article 7 del Decret Legislatiu 4/2003, i determinava que l'assumpte no era de competència municipal, tenint en compte que l'article 5 del Decret Legislatiu 4/2003, de 4 de novembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei d'organització comarcal de Catalunya, exigeix l'aprovació d'una llei pel Parlament de Catalunya perquè es produeixi un canvi en les demarcacions comarcals.

En no poder fer la consulta, a Torà durant el mes de març de 2015, es va fer una recollida de signatures per sol·licitar que l'Ajuntament de Torà demanés al Parlament de Catalunya l'aprovació urgent d'una llei que incorporés el municipi de Torà a la comarca del Solsonès. Aquesta proposta va recopilar 321 signatures de persones empadronades al municipi de Torà.

El 2014, el Consell de Ministres va aprovar l'acord pel qual NO s'autoritzava als Ajuntaments de Torà i Biosca a realitzar una consulta popular

Durant el mateix període també es va fer una recollida de signatures perquè el municipi de Torà continués formant part de la comarca de la Segarra, que va recopilar 23 signatures de persones empadronades al municipi de Torà.

Pel que el 28 de març de 2015, el ple de l'Ajuntament de Torà va aprovar "LA PROPOSTA D'ACORD CONJUNTA DE TOTS ELS GRUPS MUNICIPALS PER DEMANAR AL PARLAMENT DE CATALUNYA L'APROVACIÓ URGENT D'UNA LLEI QUE INCORPORI EL MUNICIPI DE TORÀ A LA COMARCA DEL SOLSONÈS". Aquesta proposta fou aprovada per 8 vots a favor (CiU, AIT-AM, CUP-PA) i 1 abstenció (CiU) i es va trametre

telemàticament al Parlament de Catalunya el 31 de març de 2015, amb registre d'entrada E/000497-2015.

També a Biosca, durant el mes de març de 2015, es va fer per part dels veïns una recollida de signatures per sol·licitar a l'Ajuntament de Biosca que demanés al Parlament de Catalunya l'aprovació urgent d'una llei que incorporés el municipi de Biosca a la comarca del Solsonès; es van recopilar 115 signatures de persones empadronades al municipi de Biosca, del total de 181 persones empadronades majors de 18 anys, resultant ser un 63,5%.

Pel que el 31 de març de 2015, el ple de l'Ajuntament de Biosca va aprovar per unanimitat (CiU) "LA PROPOSTA D'ACORD CONJUNTA DE TOTS ELS GRUPS MUNICIPALS PER DEMANAR AL PARLAMENT DE CATALUNYA L'APROVACIÓ URGENT D'UNA LLEI QUE INCORPORI EL MUNICIPI DE BIOSCA A LA COMARCA DEL SOLSONÈS".

Durant tres anys (2015-2017), els Ajuntaments de Torà i Biosca van mantenir converses amb representants dels grups polítics majoritaris del Parlament de Catalunya per demanar l'aprovació de l'esmentada llei però no es va aconseguir que cap grup la presentés a tràmit.

Pel que una vegada iniciada la XII Legislatura del Parlament de Catalunya, sorgida de les eleccions de 21 de desembre de 2017, els Ajuntaments de Biosca i Torà van decidir tornar a demanar el mateix.

Durant tres anys els Ajuntaments van mantenir converses amb els grups polítics del Parlament de Catalunya per demanar l'aprovació de la llei però no es va aconseguir que cap grup la presentés a tràmit

L'Ajuntament de Torà, en sessió plenària celebrada el 6 d'abril de 2018, va aprovar per unanimitat dels assistents (8 vots a favor d'ERC, InSe i CiU) "TORNAR A DEMANAR AL PARLAMENT DE CATALUNYA L'APROVACIÓ URGENT D'UNA LLEI QUE INCORPORI EL MUNICIPI DE TORÀ A LA COMARCA DEL SOLSONÈS".

El certificat d'aquest acord de l'Ajuntament de Torà es va enviar al Parlament de Catalunya, mitjançant tramesa telemàtica, el dia 11 d'abril de 2018, amb número de registre d'entrada E/001118-2018.

L'Ajuntament de Biosca, reunit en sessió plenària el 4 de maig de 2018, va aprovar per unanimitat (5 vots a favor de CiU, ERC i CUP) "TORNAR A DEMANAR AL PARLAMENT DE CATALUNYA L'APROVACIÓ URGENT D'UNA LLEI QUE INCORPORI EL MUNICIPI DE BIOSCA A LA COMARCA DEL SOLSONÈS".

El certificat d'aquest acord de l'Ajuntament de Biosca es va enviar al Parlament de Catalunya, mitjançant tramesa telemàtica, el dia 4 de maig de 2018.

A més, el 13 de juny de 2018, els alcaldes de Biosca i Torà van enviar, als portaveus de tots els grups i subgrups polítics de la Comissió d'Afers Institucionals del Parlament de Catalunya, una carta conjunta en la que se'ls informava dels acords aprovats pels respectius plenaris municipals i també se'ls hi deia textualment: "Per poder-los-hi explicar personalment els motius que justifiquen aquest canvi de comarca dels nostres municipis,

de la Segarra al Solsonès, sol·licitem mantenir una reunió amb els diputats/diputades del seu grup parlamentari membres de la Comissió d'Afers Institucionals."

L'únic resultat d'aquesta darrera petició va ser que el dia 11 d'octubre de 2018 els alcaldes de Biosca i Torà van ser rebuts al Parlament de Catalunya, a les 12h, pels diputats Josep Maria Jové i Marc Sanglas, del Grup Republicà, i a les 13h pel diputat Marc Solsona de Junts per Catalunya. Els altres grups parlamentaris no es van posar en contacte amb nosaltres ni van respondre de cap manera a la nostra petició.

Passats uns mesos i vist que cap dels grups parlamentaris havia presentat cap proposició de llei per tal de fer efectiu el canvi de comarca dels municipis de Biosca i Torà, el 5 de febrer de 2019 vam convocar una roda de premsa a l'ajuntament de Torà.

En aquesta roda de premsa, els alcaldes i regidors dels Ajuntaments de Biosca i Torà vam explicar els motius pels quals es vol el canvi de comarca, vam respondre les preguntes que

se'ns va fer al respecte i vam acabar demanant als mitjans informatius que ens ajudessin a obtenir resposta per part dels grups parlamentaris a aquesta petició.

El mes de març de 2019, els grups parlamentaris Republicà i Junts per Catalunya ens van fer saber que havien demanat formalment la compareixença dels alcaldes de Biosca i Torà davant la Comissió d'Afers Institucionals del Parlament de Catalunya. En haver-hi el 26 de maig de 2019 eleccions municipals i europees, aquesta compareixença es va endarrerir.

Finalment, el 2 d'octubre de 2019, els alcaldes de Biosca i Torà vam comparèixer davant la Comissió d'Afers Institucionals per explicar els motius pels que es demanava el canvi de comarca de la Segarra al Solsonès i també respondre les preguntes dels diputats i diputades presents. En acabar les intervencions dels alcaldes, els portaveus de tots els grups parlamentaris presents a la Comissió es van mostrar favorables a atendre aquest canvi de comarca per via legislativa. No obstant, el desembre de 2020 es va acabar la XII Legislatura del Parlament sense haver legislat res al respecte.

Les eleccions del 14 de febrer de 2021 van donar pas a una nova Legislatura del Parlament, pel que vam haver de tornar a començar amb la nostra petició de canvi de comarca. A partir d'aquí ens vam repartir la feina: l'alcalde de Biosca es va ocupar de contactar amb diputats/diputades del Grup Parlamentari de

Junts per Catalunya i l'alcalde de Torà amb diputats/diputades del Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya.

El 14 d'abril de 2021, rebem als ajuntaments per correu electrònic una carta del Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar al Parlament de Catalunya, mitjançant la qual els diputats/diputades electes per la província de Lleida d'aquest grup es posen a "disposició per tot allò en el que puguem col·laborar".

Passat més d'un any seguim sense tenir resposta, en cap sentit, dels nostres grups parlamentaris (ERC i JUNTS), pel que ens decidim a "tirar pel dret" i el 20 d'abril de 2022 enviem un

Al no tenir resposta, en cap sentit, dels nostres grups parlamentaris (ERC i JUNTS), ens decidim a "tirar pel dret" i el 20 d'abril de 2022 enviem un correu electrònic al diputat Òscar Ordeig del Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar, en el que el dos alcaldes li demanem una reunió per parlar del tema del canvi de comarca

correu electrònic al diputat Òscar Ordeig del Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar, en el que el dos alcaldes li demanem una reunió per parlar del tema del canvi de comarca.

Aquesta reunió dels alcaldes de Biosca i Torà amb el diputat Ordeig va tenir lloc el 4 de maig de 2022 a l'ajuntament de Torà i en el transcurs de la qual li vam explicar amb detall els motius del canvi de comarca i tots els obstacles que ens havíem trobat al

llarg de 12 anys, inclosa la manca de complicitat dels grups parlamentaris dels partits polítics amb representació als nostres ajuntaments (ERC i JUNTS). També li vam posar de manifest altres problemàtiques que afecten els nostres municipis, en especial les retallades del temps de servei mèdic en els nostres consultoris municipals. En acabar les nostres explicacions, el diputat Òscar Ordeig ens va dir que el Grup Parlamentari Socialistes

Nou Servei D'OFTALMOLOGIA

Oftalmologia infantil i d'adults
Revisions
Cataractes
Control de glaucoma
Oculoplàstia

**Per urgències oftalmològiques consultar disponibilitat.*

Cristina Pont Vives
Oftalmòloga
Col. N° 2504863

Serveis Mèdics Calaf

Informació i

Cita prèvia:

93 869 80 47

informacio@serveismedicscalaf.com

www.serveismedicscalaf.com

 Raval St. Jaume, 29 08280 Calaf, BCN

EXCAVACIONS GERMANS

CASES

Oficines i magatzem: Polígon l' Aguda II, nau 8
25750 TORÀ (LLEIDA)

Tel / Fax: 973.47.36.16 / 629.28.55.18

e-mail: germanscases@excavacases.es

EXCAVACIONS - TRANSPORTS - CONTENIDORS - MATXUQUEIG

Jordi Clavier

Fuster ebenista

**Mobiliari a mida, portes, parquet,
cuines, revestiments de paret
persianes, mosquiteres,
reparacions...**

649 029 827

www.fusteriaclavier.com

info@fusteriaclavier.com

**Construccions
Sant Gil, S.C.C.L.**

c/ Montsec, 21 - 25750 TORÀ

Tel. 973 473 547

consangil@telefonica.net

ACOFISCO
ALFIC Consultoria
Comptable, Fiscal
Laboral i Jurídica

Plaça de la Creu, 3 25750 Torà - LLEIDA

info@cofisco.es

973 473 317 - 93 869 16 35

WWW.
valldellobregós cat

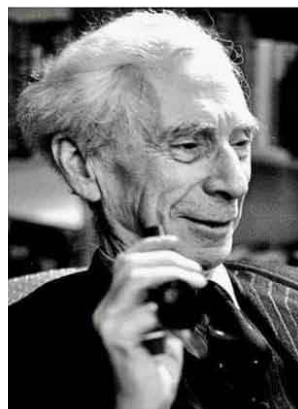
Q
Què hi
trobaràs?

Presentació
Situació
Municipis
Racons d'interès
Les masies
Rutes

La natura
La prehistòria
La frontera
L'art medieval
El barroc
L'arquitectura
popular

Paisatges
Festes i tradicions
Serveis

Llobregós
Informatiu

***"Gran part de les
dificultats per les
quals travessa el
món és perquè els
ignorants estan
completament
segurs i els
intel·ligents
plens de dubtes."***

Bertrand Russell

i Units per Avançar presentaria al Parlament de Catalunya una Proposició de Llei per tal de fer efectiu el canvi de comarca de Biosca i Torà.

El 13 de juny de 2022 vam enviar a l'Òscar Ordeig, per correu electrònic, un document llarg però estructurat amb molta informació relativa al canvi de comarca amb l'objectiu de facilitar la feina al legislador. El text gairebé íntegre d'aquest document va ser incorporat a l'exposició de motius de la Proposició de Llei de canvi de comarca i vegueria.

El 29 de juny de 2022, la diputada Àlícia Romero Llano i el diputat Òscar Ordeig i Molist del Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar van presentar al Registre General del Parlament de Catalunya la "Proposició de Llei de canvi d'adscripció comarcal i veguerial dels municipis de Biosca i Torà" i van sol·licitar que es tramités pel procediment de lectura única.

El 5 de juliol de 2022, la Mesa del Parlament de Catalunya va admetre a tràmit la "Proposició de Llei de canvi d'adscripció comarcal i veguerial dels municipis de Biosca i Torà". El text íntegre d'aquesta proposició de Llei es va publicar en el Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya núm. 355 d'11 de juliol de 2022. A partir d'aquest moment, TOTS els grups parlamentaris van tenir coneixement de la seva presentació i del seu contingut exacte.

El 12 de juliol de 2022, la Mesa del Parlament va acordar proposar al ple la tramitació de la proposició de Llei en lectura única davant el ple. Aquest acord es va

Els alcaldes, regidores i regidors de Biosca i Torà, junt amb diputats i diputades dels Grups Parlamentaris de Socialistes i Units per Avançar, Junts per Catalunya i Esquerra Republicana de Catalunya, a les escales del Parlament.

publicar en el Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya núm. 361 de 18 de juliol de 2022.

De fet, a partir de l'1 de juliol de 2022 la presentació i el contingut de la proposició de Llei són públics i notoris, com ho demostra el fet de que el 21 de juliol de 2022 es reuneix el Consell d'Alcaldies del Solsonès per parlar del tema i el 29 de setembre de 2022 el ple de l'Ajuntament de Solsona aprova una moció presentada pels grups municipals d'ERC i JUNTS. Vam tenir coneixement de la celebració d'aquests dos plenis pels mitjans informatius però ni el Consell d'Alcaldies del Solsonès ni l'Ajuntament de Solsona van comunicar mai oficialment els acords que es van aprovar als Ajuntaments de Biosca i Torà, pel que hem de considerar que no anaven per nosaltres i en conseqüència no cal comentar-los.

Van passant els mesos i el diputat Òscar Ordeig del Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar ens va informar sobre de la tramitació de la proposició de Llei de canvi de comarca. El 28 de novembre de 2022 ens diu que està intentant que s'inclougui

aviat en l'ordre del dia d'un ple del Parlament.

Els altres grups parlamentaris van practicar amb nosaltres el silenci absolut, fins que el 17 de gener de 2023 des de Junts per Catalunya se'ns convoca a una reunió que tingué lloc el 20 de gener de 2023 a Guissona. En aquesta reunió l'Albert Batet, diputat i President del Grup Parlamentari de Junts per Catalunya, i l'Anna Feliu, diputada per Lleida del mateix grup, ens van preguntar pels motius del canvi de comarca i també van voler saber per què la proposició de Llei l'havien presentat els Socialistes. Una vegada escoltades les explicacions dels alcaldes de Biosca i Torà, Batet ens va dir que el grup de Junts per Catalunya votaria a favor de la proposició de Llei de canvi de comarca i vegueria.

El 28 de gener de 2023, coincidint amb la celebració del Congrés Nacional d'ERC a Lleida, diversos diputats i diputades d'ERC es van reunir amb l'alcalde de Torà per parlar de la proposició de Llei de canvi de comarca. Com a conclusió, van dir que estaven d'acord amb el canvi de comarca i vegueria de Biosca

i Torà però que presentarien una esmena a la proposició de llei per demanar que per fer el canvi fos necessària una consulta a la ciutadania dels dos municipis.

El 31 de gener de 2023, la Mesa del Parlament de Catalunya acordà incloure en l'ordre del dia del proper ple la proposta de tramitació en lectura única de la "Proposició de llei de canvi d'adscripció comarcal i veguerial dels municipis de Biosca i Torà".

La tramitació de les iniciatives legislatives en lectura única és un procediment simplificat i abreujat que es pot aplicar quan la naturalesa del projecte ho aconsella o la simplicitat de la formulació ho permet, d'acord amb el que estableix l'article 138 del Reglament del Parlament de Catalunya.

El 8 de febrer de 2023, el Ple del Parlament de Catalunya va aprovar la tramitació en lectura única davant el Ple de la "Proposició de llei de canvi d'adscripció comarcal i veguerial dels municipis de Biosca i Torà", per 114 vots a favor (Socialistes, ERC, Junts, ECP, Cs i PPC), 9 vots en contra (CUP) i 9 abstencions (VOX). El mateix dia es va obrir un termini de dos dies per a la presentació d'esmenes a la proposició de llei per part dels grups parlamentaris.

Entre el 9 i 10 de febrer, els grups d'ERC i la CUP van presentar una esmena cadascun que condicionava la incorporació Biosca i Torà al Solsonès a la celebració d'una consulta popular no referendària en els dos municipis. El grup de Junts va presentar una esmena que condicionava la incorporació

al Solsonès a l'aprovació del canvi de comarca pel Ple dels respectius ajuntaments, en com a mínim dos mandats. L'addició de qualsevol d'aquestes tres esmenes presentades a la proposició de llei, hauria comportat que la incorporació de Biosca i Torà a la comarca del Solsonès no fos efectiva fins després de les eleccions municipals de l'any 2027.

El 7 de març de 2023 al matí, els grups de Socialistes i Junts van presentar una esmena transaccional per substituir la presentada per Junts el 10 de febrer i que, una vegada corregida jurídicament pels Llettrats del Parlament, posava com a condició "...que el canvi d'adscripció de comarca sigui ratificat pel Ple dels respectius ajuntaments amb el vot favorable de la majoria absoluta del nombre legal de llurs membres, per a garantir que la voluntat dels municipis afectats continua essent canviar l'adscripció comarcal atenent els acords plenaris dels anys 2010, 2015 i 2018."

El mateix dia 7 de març de 2023 a la tarda, després del debat corresponent en el que van intervenir tots els grups parlamentaris, es van produir les votacions mitjançant les quals el Ple del Parlament de Catalunya

no va aprovar les esmenes presentades per ERC i la CUP, i sí que va aprovar l'esmena transaccional presentada per Socialistes i Junts, que va quedar incorporada al text de la proposició de llei. Finalment, es va posar a votació el conjunt de la proposició de llei que es va aprovar per 111 vots a favor (Socialistes, ERC, Junts, Cs, CUP, ECP i PPC), 7 abstencions (VOX) i cap vot en contra.

Tal i com va quedar aprovada, aquesta llei no preveu la celebració d'una consulta a la ciutadania de Biosca i Torà. Ens hauria agradat que hi fos però quan el 29 de juny de 2022 els Socialistes van presentar la proposició de llei al Parlament i es va fer pública, ningú va dir res en aquest sentit. D'acord amb el que estableix la llei 10/2014, de 26 de setembre, de consultes populars no referendàries i d'altres formes de participació ciutadana, en aquell moment encara hi havia temps material perquè alguna institució promogués una consulta a la ciutadania de Biosca i Torà, respectant tots els terminis legalment establerts i abans de les eleccions municipals de 28 de maig de 2023. Quan a finals del mes de gener de 2023 es comença a parlar de la necessitat de fer una consulta a la ciutadania de Biosca i Torà,

Tal i com va quedar aprovada, aquesta llei no preveu la celebració d'una consulta a la ciutadania de Biosca i Torà. Ens hauria agradat que hi fos però quan el 29 de juny de 2022 els Socialistes van presentar la proposició de llei al Parlament i es va fer pública, ningú va dir res en aquest sentit

Els alcaldes de Biosca i Torà a la tribuna de convidats del Parlament, un cop aprovada la Llei

d'acord amb la Llei de consultes ja no hi ha temps material per complir els terminis i fer-la abans de les eleccions municipals de 2023, pel que el canvi de comarca efectiu no s'hauria pogut fer fins després de les eleccions municipals de 2027. En qualsevol cas, vist el que estableixen els articles 2, 3 i 4 de la Llei de consultes, queda clar que una possible consulta a Biosca i Torà pel tema del canvi de comarca l'hauria de promoure i convocar el President de la Generalitat i no els ajuntaments.

Per altra banda, cal recordar que l'any 1987 els municipis de Biosca i Torà també van ser adscrits a la comarca de la Segarra mitjançant una Llei aprovada pel Parlament de Catalunya, la Llei 6/1987, de 5 de maig, de l'organització comarcal de Catalunya, i l'adscripció a la Segarra va ser ratificada pels respectius plens municipals per majoria absoluta i sense la celebració de cap mena de consulta a la ciutadania. Ara es farà el mateix procediment per deixar de formar part de la comarca de la Segarra i passar

a formar part de la comarca del Solsonès.

En el moment de tancar aquest article estem a l'espera de la publicació de la Llei al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya (DOGC) perquè entri en vigor i poder procedir a continuació a la ratificació del canvi de comarca pel Ple dels respectius ajuntaments.

Magí Coscollola i Andreu
Alcalde de Torà

Josep Puig i Rius
Alcalde de Biosca

Fem les vostres participacions personalitzades i de franc per a la Loteria de Nadal i Reis
Tenim números abonats de tots els acabaments
Us enviem la loteria de qualsevol punt d'Espanya

LOTERIA "EL MERCAT" DE CALAF
C/ Sant Jaume, 31
08280 CALAF
Tel. 93 869 91 54
loteriaelmercat@hotmail.com

ELCASINO
CALAF

125 anys d'història

AUTOESCOLA
ROS

Tels. 625 675 150
973 551 011

c/ Fluvià, 34
25210 - Guissona
autoescolarosguissona@hotmail.com

FUNERÀRIA DE TORÀ I COMARCA

J. TORNÉ

Servei permanent 24H
973 39 08 62

Representant **JAUME TARRUELLA**, Plaça La Font, 10 Tel. 973 47 34 23
TORÀ

Servei de sales de vetlla, trasllats, incineracions, serveis per a totes les companyies d'assegurances i particulars, etc...

OLIVIA CIVIL

OSTEOPATIA
IOGA · RETIRS
a Prades de la Molsosa

Més info:
OLIVIA CIVIL
664 735 137
<https://osteo-ioga.com>
@osteo_ioga

RESOL **SOLSONA**

C/ Sant Nicolau, 4
Tel. 973.48 04 02
revelatges@fotoresol.com

- Reportatges professionals FOTO-VIDEO - DVD.
Demaneu-nos pressupost sense compromís.
- Revelatge de les teves fotografies DIGITALS i analògiques en 1 HORA.
- Tot tipus de serveis fotogràfics i digitals.

FUSTA, ALUMINI I PVC.

Badia

Av. Solsona, 17
Tel i Fax 973 473 181
25750 - TORÀ

jbadiamas@arrakis.es

TALLER MECÀNIC **R. R.**

REPARACIÓ I VENDA DE

- COTXES • MOTOS • BICICLETES
- MOTOSERRES • BOMBES D'AIGUA

Carrer Eras, 19
☎ (973) 47 33 27
25750 TORÀ (Lleida)

PERRUQUERIA

M^a RME

DONA-HOME
Plaça del Vall n° 8, TORÀ
Tel. 973 473 106

Pintura decorativa interior i exterior

Josep Mª Tasies
pintura i decoració

973 473 303 - 620 802 193
C/ Sant Jaume, 2
25750. Torà (Lleida)

Restauració de mobles, portes, persianes, làmpades...

Col·locació de parquet, friso, paper, panels de fusta i panels d'imitació pedra

joanjo84@gmail.com

Declaració del Ple del Consell Comarcal de la Segarra

Respectar la voluntat dels ciutadans de Torà i de Biosca de decidir lliurement l'adscripció comarcal i veguerial a la que vulguin pertànyer

Donat que el passat 8 de febrer, el Ple del Parlament de Catalunya va aprovar la tramitació del procediment de lectura única de la proposició de Llei de canvi d'adscripció comarcal i veguerial dels municipis de Biosca i Torà, amb 114 vots a favor, 9 en contra i 9 abstencions i a tenor d'aquesta Llei, el Consell Comarcal de la Segarra, manifesta el següent:

Primer.- Respectar la voluntat dels ciutadans de Torà i de Biosca de decidir lliurement l'adscripció comarcal i veguerial a la que vulguin pertànyer.

Segon.- Que per tal que els ciutadans de Torà i Biosca puguin manifestar aquesta voluntat, es faci una consulta d'acord amb el la Llei de consultes no referendàries als dos municipis,

d'acord amb les esmenes presentades pels grups parlamentaris de la CUP i ERC.

Tercer.- Que en el cas de que la ciutadania decideixi, mitjançant la consulta esmentada anteriorment, el canvi d'adscripció comarcal, aquest es faci ordenadament, amb els temps necessaris per no entorpir el normal funcionament de les administracions comarcals afectades.

Quart.- Que es prenguin les mesures necessàries per part de les administracions superiors, a tal fi de que els serveis que actualment es presten als ciutadans de les dos comarques implicades no es vegin afectats.

Cervera a 2 de març del 2023

A la comarca de la Segarra “estem de dol”

Carta del President del Consell Comarcal de la Segarra

La Llei de canvi d'adscripció comarcal i veguerial dels municipis de Biosca i Torà (202-00048/13) aprovada el passat 7 de març al Parlament de Catalunya facilitarà la sortida de la Segarra d'aquests dos municipis per incorporar-se al Solsonès.

Tot i que sigui legítim, no és una bona notícia per a la nostra comarca. El sentiment seria una mica diferent, però, si s'hagués fet una consulta popular que avalés aquesta decisió que es va prendre des dels ajuntaments ara fa molts anys. En aquesta ocasió ho veiem com una oportunitat política, feta amb presses i de manera maldestre. Com a Consell Comarcal no hem tingut ni l'oportunitat d'explicar-nos donat que a la reunió explicativa feta pels dos ajuntaments als seus veïns i veïnes tampoc se'ns hi va convidar.

Prèviament, i a petició de l'equip de consell de govern, es va demanar als dos alcaldes que expliquessin en una altra sessió informativa per a totes les alcaldies i consellers i conselleres comarcals de la Segarra el procés seguit, i els avantatges i inconvenients que motiven aquest canvi, al seu parer. També es va tractar aquest tema en els plenis celebrats recentment del consell d'alcaldies i del ple del Consell. Com a conseqüència d'això es va aprovar un document de posicionament del

Consell Comarcal de la Segarra, que trobareu a la nostra web. El document respecta la voluntat del canvi però hagués preferit que hagués estat avalat prèviament per una consulta popular i demana que el traspàs de serveis es faci ben fet i ordenat.

Els arguments tenen més a veure amb els recursos econòmics, ajuts, que amb els sentiments, sempre amb la mirada posada en la possible aplicació de la Llei de vegueries, en aquest cas per passar a la vegueria de la Catalunya Central, suposadament dotada pressupostàriament molt millor que la de Lleida: les diferències actuals que posen en mans dels ajuntaments les diferents diputacions de Catalunya cada vegada son més grans, ja que, per exemple, els recursos de la Diputació de Barcelona multipliquen per 10 els de la Diputació de Lleida.

Tothom ha de tenir els mateixos drets i deures independentment d'on visqui. Amb això, tothom hi està d'acord, tant partits polítics com ciutadania. En aquest sentit, cada vegada es posen més eines perquè això es compleixi, com per exemple, l'Agenda Rural de Catalunya (precisament presentada el mes de maig de 2022 a Torà per part del president de la Generalitat) i l'Estatut del Món Rural, que s'està treballant i, si tot va bé, serà una realitat en breu.

**El sentiment seria una mica
diferent, però, si s'hagués fet una
consulta popular que avalés aquesta
decisió que es va prendre des dels
ajuntaments ara fa molts anys.
En aquesta ocasió ho veiem com
una oportunitat política, feta amb
presses i de manera maldestre.**

Quan reclamem polítiques d'equilibri territorial també estem demanant des de la Segarra que els municipis que son zona de muntanya, com Biosca, Torà i altres de la nostra comarca, tinguin els mateixos drets per accedir als ajuts econòmics que els municipis que son de comarques de muntanya, com son els del Solsonès.

En definitiva, si no es tracten de manera eficient i eficaç aquestes diferències farem que cada vegada més hi hagi comarques, municipis i habitants de primera i de segona.

Per últim, perquè el veïnat no es vegi afectat per la continuïtat dels molts serveis que es presten des del Consell Comarcal de la Segarra, demanem a l'administració pertinent que es faci un traspàs ordenat i que no causi perjudici a ningú, amb un acord a tres bandes: municipis de Biosca i Torà, consells de la Segarra i el Solsonès i Generalitat de Catalunya.

Aquest és un altre embat a la nostra autoestima, al sentiment de segarrencs i segarrenques. La marxa de Biosca i Torà ens empetiteix en molts sentits, donat que la Segarra perd un 7% de població i una part important del territori. Cal recordar que als anys 30 del segle passat, amb la Llei de Distribució Territorial de Catalunya, la Segarra va patir una gran retallada, amb l'annexió de diversos municipis a l'Urgell, la Conca de Barberà i l'Anoia.

Malgrat tot, pel temps que hem compartit, acceptant la voluntat democràtica dels equips de govern d'aquests dos ajuntaments, els hi desitgem la millor de les sorts.

Dilluns 13 de març de 2023

Francesc d'Assís Lluch Majoral,
President,
en nom de l'equip de govern
del Consell Comarcal de la Segarra

Transports
MOLINS
transportsmolins@gmail.com
Jordi - 652 106 427
c/ Nou, 6 - 25750 Torà

Taller SANTI
SANAÜJA

Ctra. Guissona, s/n
Tel. 973 47 61 31
Mòbil. 636 32 86 16
25753 SANAÜJA (Lleida)

Connecta amb la Vida

RETIR IOGA

CONNECTA- INSPIRAT

Del 19 al 21 de Maig

CAL GARRIGA
PRADES DE LA MOLSOSA

Més info: **664 735 137**
@osteo_ioga - @ariadnaciivil

Serveis i Neteges Segarra

Atenció personalitzada per a
avis i/o malalts, a domicili.
Servei de neteja per a
particulars, despatxos,
obra nova...

Av. Ponts, 1 - GUISSONA
973 55 25 02 - 618 72 88 59
sad_segarra@yahoo.es

SOM LLAVOR

SERVEIS INTEGRALS DE JARDINERIA

658 55 03 76

Venda de llenya i pèl·let a domicili

CAL MAS
DE SANT SERNI

25750 TORÀ | LA SEGARRA | LLEIDA
TEL. 973 473 581 | 676 086 185
FAX 973 473 107 | www.calmas.net

BLAI GABINET DE SERVEIS, SL

PONTS - TEL 973 460 500
TORÀ - TEL. 973 473 155

GESTORIA ASSEGURANCES **LABORAL-FISCAL COMPTABILITATS**

MAQUINARIA AGRÍCOLA

Lamentem profundament l'actual intent de desmembrament de la comarca de la Segarra en els seus límits administratius

L'ESPITLLERA
FÒRUM D'ESTUDIS
SEGARRENCS

Posicionament de l'Espitllera Fòrum d'Estudis Segarrencs a propòsit del canvi de comarca de Torà i Biosca

Després d'aprovar el procediment de lectura única, que implica una tramitació parlamentària ràpida o exprés, el Ple del Parlament, en la sessió tinguda el 7 de març de 2023, va aprovar la llei de canvi d'adscripció comarcal i veguerial dels municipis de Biosca i Torà.

Des de l'Espitllera Fòrum d'Estudis Segarrencs (EFES), reunits i reunides en sengles assemblees generals extraordinàries els dies 13 i 16 de març de 2023, expressem el següent:

1. Lamentem profundament l'actual intent de desmembrament de la comarca de la Segarra en els seus límits administratius.

2. Respectem absolutament la voluntat dels veïns de Torà i de Biosca de decidir el seu futur administratiu comarcal i veguerial.

3. Precisament perquè defensem la voluntat de la ciutadania, invoquem amb convenciment i fermesa el principi democràtic i rebutgem enèrgicament que una mesura com la segregació de Torà i Biosca de la Segarra no hagi estat consultada a la ciutadania. És inadmissible que, disposant del marc i dels instruments legals per fer-ho des de la Llei 10/2014 aprovada pel Parlament de Catalunya al setembre de 2014, els respectius ajuntaments, amb els alcaldes al capdavant, hagin impulsat aquesta decisió sense consultar la ciutadania.

4. Deplorem que el Parlament de Catalunya i els partits que han votat aquesta decisió, els quals durant els últims anys majoritàriament s'han manifestat a favor del dret a decidir i de resoldre democràticament el conflicte, no hagin impulsat una consulta ciutadana perquè els veïns de Torà i de Biosca expressessin lliurement i de manera clara la seva voluntat en un assumpte transcen-

dent a nivell social, d'interès per a la ciutadania i no només institucional. El principi democràtic i la qualitat de la democràcia menen a afavorir sempre que sigui possible la participació ciutadana.

5. Defensem, sobretot des del combat cívic i cultural, la identitat segarrenca configurada al llarg de la Història i que es fonamenta en un conjunt de vivències i sentiments arrelats en una població que avui està adscrita administrativament a diverses comarques, vegueries i províncies. Entenem que les divisions administratives territorials s'han de configurar en base a la història i també en funció de la voluntat dels seus habitants i/o les realitats socioeconòmiques de cada moment.

6. Donem suport a les reivindicacions promogudes des de l'Alta Segarra i la Baixa Segarra i emplacem a les persones que les promouen a repensar conjuntament un horitzó territorial, administratiu i d'autogovern compartit.

7. Considerem que en un món tan interconnectat i tan interdependent, els ajuntaments de la Segarra, les institucions municipals i comarcals i la seva classe política, han de fer un esforç per

pensar en clau comarcal i regional i no només en clau local tal com està succeint tan sovint.

8. Plantegem que la Segarra, com a territori secular de frontera amb identitat pròpia i de transició entre diferents regions del nostre país, ha de repensar la seva futura adscripció regional amb criteris d'accés als serveis públics essencials, particularment de caràcter sanitari i social, d'activitat econòmica i d'identitat cultural, entre d'altres.

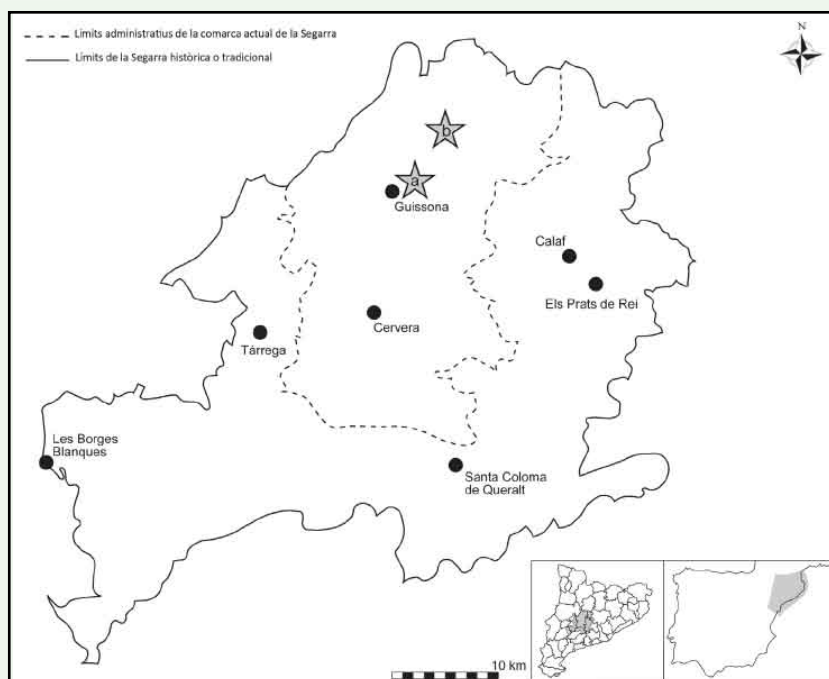
9. Finalment, qüestionem la racionalitat i la coherència d'un model territorial que provoca disfuncions i que no es mostra prou eficaç per esdevenir el marc d'una administració pública moderna al servei de la societat. Assenyalem l'absurditat de moure municipis i aprovar canvis comarcals a partir de criteris economicistes no contrastats i de curta volada sense un debat general que porti a un pla territorial en consonància amb els temps que vivim. Un debat que posi sobre la taula el model provincial, les dimensions de les pròpies comarques, la concentració d'ens municipals per despoblament, etc.

Des de l'EFES seguirem treballant per enfortir

la cohesió de la Segarra i dels seus habitants en totes les dimensions possibles perquè estem convençuts que en un món complex i convuls com l'actual la identitat comunitària és un factor d'equilibri i de benestar personal.

Des de l'EFES emplacem els ajuntaments de Torà i de Biosca a actuar democràticament i a sotmetre directament a la voluntat popular la decisió del canvi de comarca i encoratgem també a la seva ciutadania a promoure les iniciatives participatives que considerin pertinents si els consistoris no ho fan.

La Segarra, 16 de març de 2023

Els límits de la Segarra històrica

roba de casa modes

albert

Rita Brau i Rius

Tel. 973 47 31 01 - TORÀ

QUEVIURES

Francesc Llordès i Rovira

ESTANC

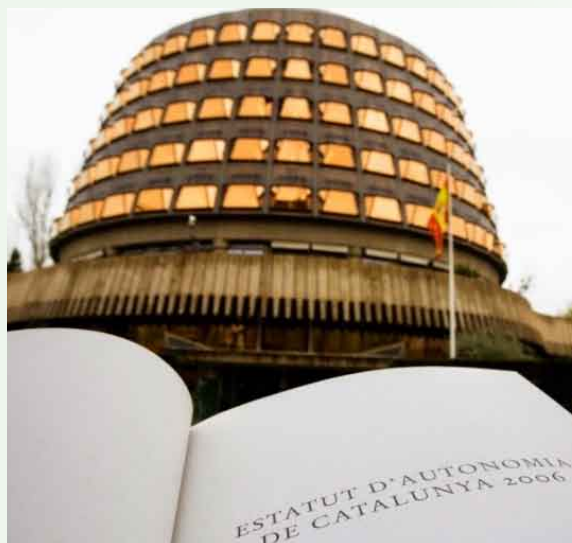
Plaça Major, 8 · Tel 973 476 055
25753 - SANAÛJA (Lleida)

Les vegueries i el Tribunal Constitucional espanyol

El TC recorda que qualsevol alteració dels límits provincials o de creació i modificació de les províncies és competència de l'Estat i que "de cap manera" està a l'abast "del legislador autonòmic".

De la mateixa forma, el TC és contundent a l'hora d'argumentar que si la Generalitat crea la vegueria "com a entitat local de nou encuny no seria constitucionalment admissible que els Consells de vegueria substituïssin les Diputacions". En conseqüència, afegeix, "per tal de ser conforme amb la Constitució", els "Consells de vegueria poden substituir las diputacions en el cas exclusiu que els límits geogràfics de les vegueries coincideixin amb els de les províncies".

(Sentència del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut. STC 31/2010, de 28 de juny).

Governació va oferir ple suport per fer una consulta

Un comunicat signat pel director general d'Administració Local del departament de Governació, Jordi Souto, el dia 1 de març de 2015, assegurava que amb posterioritat a la desautorització del Govern espanyol per fer un referèndum, la Secretaria de Cooperació i Coordinació de les Administracions Locals i la DGAL van atendre els alcaldes de Biosca i Torà per oferir-los ple suport del Departament per a la celebració d'un procés participatiu en base a la Llei de consultes populars no referendàries i participació ciutadana. Afegia que en una reunió recent a la seu del Consell Co-

marcal de la Segarra amb presència dels alcaldes implicats i del president de l'esmentat consell, la DGAL va reiterar la necessitat de conèixer l'opinió del territori per mitjà de la convocatòria d'un procés participatiu convocat per acord del ple d'ambdós ajuntaments i amb el recolzament logístic i jurídic del DGAL, però que, respectant l'autonomia local, atendrà els ritmes de les decisions que imposin els respectius consistoris.

(Font: ACN a <https://www.naciodigital.cat/nacio-solsona/noticia/14068/governacio-assegura-ells-no-desautoritzat-consulta-popular-tora-biosca>)

**Regala una
subscripció**

- Acompanyament psicològic**
- Teràpia Assistida amb Cavalls (TAC)**
- Estimulació Cognitiva i Rehabilitació Neuropsicològica**
- Intervenció de suport conductual, autodeterminació i autonomia**

Xell Miret
Núm. col·legiada 23.574
A domicili / TAC al Molí del Vidat (Torrefeta)

613 03 11 74
xell@ikigaipsicologia.cat
www.ikigaipsicologia.cat

CAMINADA POPULAR DE TORÀ

Visita a Palouet i als plans de Vicfred: Pou de Madern

“En el moment de fer aquest escrit hem començat el confinament a casa, potser la caminada no es podrà fer, i es publicarà un article que no té ni cap ni peus, però cal pensar en positiu. Venim de passar dies difícils, estranys, diferents, aïllats, confinats... Però sembla que això va de baixa i ja podem tornar a fer vida normal”.

Així començava l'escrit sobre la caminada que volíem fer l'any 2020 i que per culpa de la Covid es va haver d'anul·lar.

Aquest any 2023 farem, doncs, la caminada que aquell 2020 no varem poder fer finalment. La

proposta d'enguany es podria dir “Ruta de com l'home interfereix en la natura per aprofitar els seus recursos i sense voler fa veritables obres d'art”, però aquest títol era poc comercial. Ens hem quedat amb “Visita a Palouet i als Plans de Vicfred: Pou de Madern”.

Com ja es habitual, us oferim dues possibilitats: una ruta curta, però una mica exigent, i una de llarga força completa. Intentarem, com sempre, sorprendre-us amb algun lloc inèdit o si més no poc conegut. En cap cas la ruta és molt tècnica, però en algun tram les pujades ens faran suar. La ruta curta no arriba al Pou de Madern, gira a l'indret de la bassa de Palouet.

Fitxa tècnica

Ruta llarga:

Torà-Pou de Madern-Torà: 22 km.

Ruta curta:

Torà-Pantà de la Bassa de Palouet-Torà: 13 km.

Dia i lloc:

- Diumenge 30 d'abril de 2023.
- Sortida a les 9:00 h del camp de futbol de Torà.
- Arribada al camp de futbol de Torà.

Inscripcions:

- Inscripcions anticipades: 12 euros. (fins al dia 26 d'abril).
- On line: a través de la pàgina web següent: www.inscripcions.cat/caminada42t
- Presencial: a cal Miramunt.
- Inscripcions el mateix dia: 15 euros, fins a esgotar dorsals, 45 minuts abans de la sortida sempre i quan no se superi el límit de participants.
- Inscripcions infantils: Fins a 10 anys, inscripció

gratuïta. Els infants han de venir acompanyats d'un adult que se'n faci responsable

La inscripció inclou:

- Avituallament i punts d'aigua durant el recorregut (recomanem portar-vos cantimplora i/o el vostre got).
- Entrepà de botifarra o formatge a l'arribada.
- Obsequi d'un imant col·leccionable i un lanyard amb el dorsal.
- A més, podeu comprar per 3 euros una ampolla reutilitzable del “Camí de l'Aigua”.

Recollida de dorsals:

- El mateix dia de la cursa a partir de les 8:15 h.
- A cal Gegó el dia 27 de 18 a 20 h (cal portar el resguard).

Inscripcions on line →

42ª CAMINADA POPULAR TORÀ

Visita a Palouet i als plans de Vicfred: Pou de Madern

30 · ABRIL · 2023
9H CAMP DE FUTBOL TORÀ

FOTOGRAFIA XAVIER SUNYER

D.L. 235-2023

DISENY ESTUDI BLAT ARQUITECTES

ORGANITZA

Associació del Patrimoni Artístic i Cultural de Torà
www.apactora.org
caminadapopulartora@gmail.com

COL-LABOREN

LEDS C4

PERA FERIA

Construccions Juntó, S. C. Enric C. Llobet

SAF El Kacá

Cooperativa d'Artesa

trevel

JORDI CH MATELLAS CENTRE COMARCAL bonàrea

bonàrea

XARXES SOCIALS

@apactora

@apactora

@GR170llobregós

#caminadadetora

cafeteria · pastisseria · restaurant · pizzeria · gelateria

batist

Tel. 973 55 16 98

**C/. Sant Pol, 13
25210 GUISSONA**

MATERIALS PER A LA CONSTRUCCIÓ
BANY I COMPLEMENTS

JORDI VILAR, S.L.

Ctra. Manresa, km. 50 - 25280 SOLSONA
Tel. 973 48 2077 - Fax 973 48 2373

Hostal de Pinós

973 473 062 - 687 528 057

Pl. del Santuari, s/n
25287 Pinós

www.restaurantdepinos.com

(Dimarts tancat, excepte festius)

El detall

Floristeria

☎ 655 511 655

@ @floristeria_al_detall

✉ floristeriaaldetall@floristeriaaldetall.cat

📍 Plaça de la Creu, 10, 25750 Torà, Lleida

TRANSPORTS I CEREALS
COMERCIAL ARDEVOLANA, S.L.

Casa Freixes
25287 Ardevol de Pinós (Lleida)

Tel.: 973 47 35 34

Fax: 973 47 30 14

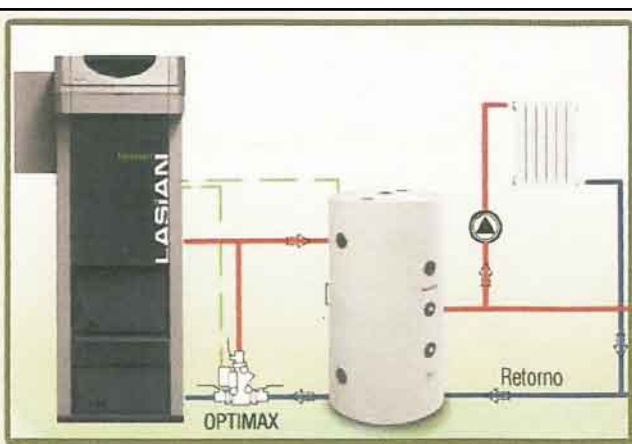
Mòbil: 687 50 37 30

JOSEP ALARCON

Aire Condicionat,
Calefacció,
Aigua i Biomassa

Tel. 973 47 32 67
C/ Eres 17,
25750 Torà LLEIDA

jaf@viladetora.net

L'ERA DE L'AGUDA

No fa pas massa temps que em vaig assabentar que l'era de dalt l'Aguda havia estat venuda, junt amb cal Coberó, a una família de fora de Torà que ho van comprar tot. Aleshores jo, com molta gent, em pensava que l'era era del poble, però es veu que no.

Quantes generacions hi han passat per l'era! Un munt! Era com un símbol de Torà: nens del col·legi, parelles, nois, pares i mares... Tots, quan parlàvem de l'era de l'Aguda ens envaïa uns sentiments, uns records i una especial llibertat quan des de dalt contemplàvem el nostre petit i bonic poble situat al mig de la Vall del Llobregós. A més, no era sols l'era de l'Aguda, era un lloc on anar sempre quan, sol o amb els teus amics, volies parlar, escoltar música, fumar –en aquells temps!– o senzillament contemplar tota la Vall. Hi han passat quatre o cinc generacions, o més, de gent de Torà i també de fora, doncs gairebé era com un deure anar a dalt l'era de l'Aguda. Il·lusa de mi! que em pensava que era propietat de Torà.

Per altra banda, he de dir que si tant l'esti-

màvem per què no miràvem de comprar-la o al menys parlar-ne amb el propietari? Ara hem fet tard. Mai més serà l'era de dalt l'Aguda. Però les

generacions que hi hem passat ho recordarem amb nostàlgia... I també aquest escrit serveixi per fer-li un petit homenatge a la nostra mai oblidada Era de l'Aguda de Torà.

Enriqueta Parramon

PD.- Voldria agrair a la Montserrat Alemany el fet que tot sovint, en l'espai El Temps de TV3, publiqui un video de Torà des de l'Aguda.

h
i

g
u
a
n
y
a
r
à
s

Subscriu-te

VENDA
INSTAL·LACIÓ
REPARACIÓ
MANTENIMENT

TELECOMUNICACIONS
IMATGE I SO
INFORMÀTICA
TELEFONIA
COMPONENTS
ACCESSORIS

ELECTRONICA MCA

MAGÍ COSCOLLOLA ANDREU

C/. del Vall, 6 Tel./Fax 973 473 350 25750 TORÀ
e-mail: mca@viladetora.net

CONTRAST I CONTACTE DE LLENGÜES

Les llengües són organismes vius que ocupen un domini geogràfic, i en la majoria dels casos no són aïllades d'altres comunitats lingüístiques. Sense anar més lluny, el català és en contacte amb el castellà, el francès, l'italià i el sard (a l'Alguer). La qüestió és que el contacte de llengües és el causant de múltiples fenòmens, com l'adaptació de trets d'un idioma a un altre, la importació de manlleus, etc. És per això que no pot estudiar-se una llengua sense tenir coneixements dels sistemes lingüístics limítrofs. Per mitjà del contrast de llengües hom pot observar patrons paral·lels i àdhuc mots que comparteixen una mateixa història.

En el nostre cas, el català i el castellà, pel fet d'ésser en contacte ambdues llengües presenten rastres l'una de l'altra. Cal abans fer una apreciació; si bé és cert que el català és en una situació de minorització lingüística i per això és esperable que sigui més susceptible d'absorbir trets castellans, el cert és que la petja del català

El contacte entre llengües és un dels fenòmens interlingüístics més enriquidors.

La transferència de mots d'una llengua a una altra no és quelcom negatiu

en l'idioma hispànic també existeix —tot i que no es tingui tan present. Per exemple, el mot *faena*, el qual molta gent el concep com una paraula íntegrament castellana, és en realitat d'origen català. El trobem prou documentat en documentació antiga, i a més ha perdurat en algu-

nes zones del domini lingüístic —a Tortosa, per exemple. Prové de l'arrel llatina *FACIENDA*, la qual tenia el sentit de 'allò que cal fer'. La qüestió és que segurament penetrà en el castellà a través del valencià, el qual des d'antic hi és en contacte estret. En català, posteriorment *faena* experimentà un canvi d'accentuació, en què es va desfer el hiatus i esdevingué tònica la primera vocal —de *fa.e.na* a *fae.na*—, després la *e* es tancà en *i* i finalment la vocal tònica es tancà per influx de la vocal següent. El mot, doncs, és català, atès que si hagués estat d'origen castellà la *f* inicial no s'hagués conservat —cf. *FILIU* > *hijo* ; *FICU* > *higo*. Altrament, i tenint en compte el pas de *f* inicial a *h* propi del castellà, és fàcil

jardineria

manteniments

gespa natural i artificial

podes

instal·lació de reg

plantes i accessoris a l'engròs

tancaments metàl·lics i de fusta

tractaments fitosanitaris

treballs amb fusta

venda de sal

Igualada - Catalunya central

www.calhuguet.cat

[@roger@calhuguet.cat](mailto:roger@calhuguet.cat)

655 633 520

93 625 51 43

predir que la forma genuïna del castellà derivada de FACIENDA no és *faena*, sinó *hacienda*. En aquest cas, passà del sentit 'allò que cal fer' a ' propietats, béns, allò a què un és obligat'. I el més sorprenent és que aquest mot entrà com un castellanisme en el català amb la forma —lleugerament alterada— *hisenda*. Per tant, *faena* és un catalanisme en el castellà i *hisenda* és un castellanisme en el català.

Hi ha altres casos d'interferències lingüístiques entre llengües. Per exemple, en català s'han introduït mots d'origen castellà que contenen fonemes inexistents en la nostra llengua. És el cas de mots com *almeja*, *majo*, *ojo* o *jefe*, els quals consten d'un fonema fricatiu velar —articulat al vel del paladar— sord que es representa així: [x]. Si bé alguns parlants han adoptat la pronúncia castellana, altres l'han adaptat amb un fonema

proper i del sistema català. Per això, enfront de *majo* ([x]) existeix *maco* ([k]). El mot *maco*, avui normatiu, no és res més que l'adaptació catalana de *majo*. Un altre exemple d'interferència lingüística és el verb *felicitar*. En origen tenia el sentit de 'fer feliç', de la mateixa manera que *possibilitar* significa 'fer possible'. No obstant això, per influx del francès adquirí la significació de 'congratular, donar l'enhorabona'.

El contacte entre llengües és un dels fenòmens interlingüístics més enriquidors. La transferència de mots o de trets d'una llengua a una altra no ha de concebre's com quelcom negatiu. Tot al contrari; tendeix a diversificar i fer més complexes les parles d'arreu. I ja ho diuen; en la varietat rau la riquesa.

Adrià Castellà Jou

Ctra. de Calaf, nau 2
25750 TORÀ (Lleida)

Tel. 973 473 590
Fax 973 473 807

DRET A DECIDIR, O NO

Quan llegireu aquesta petita columna ja serà oficialment primavera: haurérem deixat endarrera un hivern ressec, ple de canvis per a tots. Potser ja no serem de la Segarra i serem del Solsonès, potser ja no estarem tant encostipats com fa dues setmanes on tot el poble semblava un esternut. Els dies finalment s'allargassaran i a poc a poc ens anirem preparant per a un estiu bastant pitjor que el que vam tenir l'any passat. Si fins fa uns dies ens tocava parlar de fred, aviat a la cua del Miramunt o a cal Jaumet, haurem de parlar de sequera i escalfor. Una mica com l'any passat, i com el d'abans de l'any anterior. Tot canvia per continuar igual.

Vist des de lluny, ser de la Segarra o del Solsonès a tocar de les eleccions és poc interessant, és una cosa més amb la que omplir-se la boca i, fins i tot, dins el debat estèril (i provocat) ens allunyem del que realment és important. Molts, uns a Alella com jo, i altres a Torà o per tot Catalunya, o fins i tot a Ucraïna si voleu, ens hem omplert la boca amb el "dret a decidir". Com a societat avançada que creiem que som, els nostres pares i mares i els pares i mares dels nos-

Continuarem discutint sobre la Segarra o el Solsonès pensant en el nostre dret a decidir, mentre els que ens manen jugaran al dòmino amb les fitxes marcades del nostre lliure albir

tres pares i mares i més endarrera des de fa unes quantes generacions, ens hem guanyat a pols dues coses importants: el dret a opinar, a expressar-nos política o emocionalment des de la nostra individualitat, i també a poder decidir per nosaltres mateixos. En contra d'això, sempre hi hem tingut les estructures de poder, els

que manen des de qualsevol posició, sempre impositiva. Tu pots decidir si ets de La Segarra o ets del Solsonès, o ets gay, o ets indepe, però el que no podem permetre sense cap mena de dubte, és que algú decideixi per tu, i aquest és el quid de la qüestió: des del "sols el sí és sí" fins a que algú ens hagi de dir a qui o a on pertany cadascun; i això és extensiu a qualsevol món que es consideri lliure, avançat, democràtic i modern, hem de poder defensar la nostra independència. Però no ho som d'independents.

La nostra llibertat comença on acaba la del nostre veí, i el respecte és la clau important, però el món n'està ple de petits dictadors que regnen països o famílies, que imposen la seva voluntat d'una manera coercitiva. Ho poden fer amb força bruta o sibil·linament, manipulant-nos, fent-nos

CONSTRUCCIONS I REFORMES

M. COBERÓ - X. TORNÉ

els paletes del Llobregós

Tel. 620109517 - 690311965

creure que decidim nosaltres quan en realitat són ells. Portat a la Segarra o al Solsonès, (ja no sé on visc), el problema ja no és ser qui sóc, sinó que ningú m'ha deixat decidir-ho.

És un *totum revolutum* mesclar les comarques amb els drets de les dones (què lluny n'estem, de la modernitat que ens calgui reivindicar-los), la independència de Catalunya amb la guerra a Ucraïna, però totes aquestes coses tenen un factor en comú i aquest, malauradament, és que se'ns manlleua la nostra llibertat com a individus. Si fóssim de veritat lliures i educats dins el respecte i la responsabilitat emocional, moltes de les desgràcies que vivim no passarien, i francament ser d'un lloc o d'un altre seria poc important. Però vivim en un món arcaic i tribal, ancorats no gaire lluny del neandertalisme, sí, envellutat, però molt propers del home de les caverne, i això malgrat sembli una contradicció ens fa dèbils i manipulables. Com més independents ens creiem, més lluny serem de ser-ho veritablement.

Continuarem discutint davant la caixa de cal Magí o mentre fem cua al Jordi dels diaris sobre la Segarra o sobre el Solsonès pensant en el nostre dret a decidir, mentre els que ens manen, jugaran al dòmino amb les fitxes marcades del nostre lliure albir.

Jo, com que sóc lluny de tot plegat, us puc dir que sóc del Monestir de Sant Celdoni i Sant Ermenter i que en el fons, si he de ser d'algun

lloc després del món i d'Alella, sóc de Torà amb totes les lletres, tant si m'hi volen com si no: jo ho decideixo. Per la resta, provaré de disfrutar de la primavera sense comentar-ho gaire amb ningú, perquè un altre dels drets que ens hauríem d'haver guanyat des de fa centenars d'anys, seria el dret a ser feliços, però sempre que l'expresssem ens arrisquem a que algú ens el vulgui manllevar, perquè, sigueu-ne conscients, no hi ha ningú més envejable que algú que viu feliç i en llibertat, això és un cop directe al fetge per als que ens pretenen manar.

Jordi Prat Morgades

FORN · PASTISSERIA · CAFETERIA

Plaça del Pati, 4
25750 TORÀ

telèfon
973 47 30 83

FORN · PASTISSERIA · CAFETERIA

LLIBRERIA ROVIRA

Estanc

Quiosc

Videoclub

Papereria

Objectes de regal

Càrregues de mòbil

P/Vall, 16 Torà (Lleida)

Tel. i Fax: 973 473 346

llibreriarovira@hotmail.com

ELECCIONS MUNICIPALS A LA VISTA

**En un Ajuntament has
d'estar sempre al peu del
canó pel que convingui**

Ja hem entrat a la primavera i la vall del Llobregós esta tenyida de verd, i el món, malgrat tot el que encara esta passant, segueix girant al seu ritme aliè a les guerres, al canvi climàtic, als conflictes social, als fenòmens meteorològics adversos, i a tot en general. I aquest 2023 el que sí serà diferent del tot és que serà un any electoral aquí a casa nostra. Començarem a finals del mes de maig, concretament el dia 28, amb les eleccions municipals i en moltes Comunitats Autònomes també faran aquest mateix dia

durant aquets quatre anys últims, i si ho has fet bé igual et tornaran a votar el teu partit, i si no, en triaran un altre que com sempre n'hi ha per triar i remenar. Tot i així, les eleccions municipals són una mica diferents ja que més que votat un partit polític, votes les persones que hi ha al davant de cada sigla política. Més aviat votes aquelles persones que segons al teu criteri més han fet o faran pel poble o ciutat on vius. Per això les elec-

cions municipals són diferents del tot, són més properes a la gent del territori perquè al final les persones que elegeixes donant-li el teu vot, seran les que miraran de solucionar els problemes que t'aniran sortint. La proximitat amb els que passen davant, i més en pobles petits, és fonamental per resoldre problemes i dubtes del dia a dia, i pel bon funcionament de tot plegat. Normalment això va per aquí, ara cada poble té les seves peculiaritats i, com bé sabeu, a vegades has posat la confiança amb algú i pel poble, vila o ciutat, ben poca cosa ha fet. Doncs si us

les eleccions autonòmiques, aquí a Catalunya de moment no, i acabarem a finals d'any on haurem de tornar a passar per les urnes per les eleccions Generals, segurament durant el mes de desembre.

Però jo em centraré avui en les eleccions Municipals que són per mi les més importants de les que tenim per davant. Com bé sabeu cada quatre anys els que passem davant de cada poble, vila o ciutat, jo com a regidor també m'hi incloc, hem de donar comptes de la feina feta, o el que és el mateix, del que s'ha fet bé i del que no s'ha fet tan bé, si és el cas. En resum és això, explicar amb pels i senyals tot el que s'ha fet per tal de millorar la qualitat de vida de la gent que viu en cada lloc,

passa això la solució és ben fàcil: es dona suport donant el vot a un altre equip i santes pasqües; ara, si les coses les han fet raonadament bé, cal donar-les-hi suport.

Quan t'engresques en un projecte polític, o tens voluntat de servei per tirar endavant el teu municipi i per perdre-hi moltes hores, o val més que no t'hi posis i et quedis tranquil·lament assegut al sofà de casa teva. I és que, sigui el poble gran o petit, de feina sempre ni ha en un Ajuntament, i de problemes també i per tant, si surts elegit, has d'estar al peu del canó pel que convingui en bé dels veïns i del poble, vila o ciutat en general que representes. Salut.

Josep Verdés

ÚLTIMES TARDES A LA SEGARRA

Ara que el dia s'allarga cada cop més i les temperatures mostren clemència després de les últimes setmanes d'hivern, és un bon moment per començar a gaudir del capvespre i de les postes de Sol. Són especialment boniques en aquest indret nostre, ja que el terreny rebregat de la Segarra aporta un joc d'ombres memorable. A contrallum, el contrast entre el mosaic de cultius, marges de pedra seca i bosquets d'alzines t'empenyen a desempolsar el joc d'aquarelles i, en un rampell romàntic, creure's un pintor paisatgista del segle XIX.

Però ja som molt lluny d'aquelles dècades de pronunciaments militars continus, de la revolució industrial i de les guerres civils carlines. Avui dia, ens movem per altres patrons. El Parlament de Catalunya va aprovar el 7 de març que Torà i Biosca passessin a formar part del Solsonès, després que els Ajuntaments d'ambdues poblacions iniciessin els tràmits fa més de deu anys. Això vol dir que es remourà el mapa comarcal tal i com l'hem conegut i que formarem part de la vegueria de la Catalunya central, com de facto ja som en alguns aspectes, com el sanitari.

Els partidaris del canvi argumenten les suposades millores de finançament i avantatges per formar part del Solsonès i ser Catalunya central. Tant de bo així sigui. Però el cert és que ara que la cosa es consuma hi ha en l'aire certa nostàlgia pels canvis que vindran. És cert que el poble no es mourà de lloc, que seguirà limitat pel riu Llaenera –en preocupant procés de torrentització– i per la serra de l'Aguda. Som un indret de canvis: de la carretera de Calaf cap al nord, comencem a semblar del Solsonès; però de la carretera cap al sud, l'orografia ens recorda que venim de

matriu segarrenca. El Pont del Diable o la torre de Vallferosa.

Pel que fa a tema serveis, diuen que hi haurà un transvasament lògic de recursos del consell comarcal de la Segarra al del Solsonès per equilibrar els canvis de població. I què passarà amb els serveis prestats? Els nens seguiran amb l'actual esquema educatiu a secundària, anant a Guissona o Calaf o també aniran a Solsona?

Està clar que la Segarra ens deixarà marxar a contracor, sense haver fet gaires mèrits perquè ens hi volguéssim quedar. Però encara és una incògnita saber si el Solsonès ens rebrà amb els braços oberts. De fet, l'Ajuntament de Solsona en un primer moment va intentar obstaculitzar-ho, segons crònica del Joan Roma al diari Nació (13/3/2023). Per això caldrà que siguem delicats en el tracte i que aplanem el desembarcament. Com a idea, potser podríem intentar modular el nostre parlar per acostar-lo subtilment al del Solsonès històric: la clau és fer les “e” àtones com a Lleida i les “o” com a Barcelona. És a dir, dir “Sulsona” o “trumfus”, però sense perdre les “patates”, pronunciades com sempre.

Roger Besora Foix

Pel broc gros

BANYUTS

Ja són aquí. Aquest febrer la colla de caçadors de Sanaüja van matar un parell de cérvols, una espècie que a Catalunya s'havia extingit fa uns dos-cents anys, que va ser reintroduïda a la segona meitat del segle XX, a les serres de Boumort i del Cadí, i que a la Vall del Llobregós pot caçar-se des de fa un parell de temporades. De moment les captures autoritzades són escasses –aquesta temporada la colla esmentada només podia abatre'n tres– pel fet de tractar-se d'un animal que per aquesta zona encara no és gaire abundant. Se suposa que els propers anys el Departament competent en la matèria incrementarà el nombre de permisos, abans que no passi com al Berguedà o al Ripollès, on el cérvol ha esdevingut una plaga similar a la que en altres zones protagonitzen senglars o conills.

“L'única plaga som els humans”. A les xarxes socials aquest és un dels comentaris més habituals a totes les notícies sobre danys causats per fauna salvatge, ja sigui a les carreteres o als conreus. Curiosament els que tenen tanta consciència de plaga i tan clar el diagnòstic no s'apliquen la petita part de solució que els correspondria com a individus –la religió animalista també la deu considerar pecat– i prefereixen repartir culpes a tort i a dret i emprendre-la contra pagesos, ramaders i caçadors. **“Primer vàreu exterminar els depredadors i ara us queixeu que hi ha massa senglars”**, diuen els que ignoren que el llop va desaparèixer molt abans del boom del senglar i de la reintroducció dels cèrvids; **“el problema és que els heu pres el seu espai natural”**, bramen en segona o tercera persona des d'unes ciutats que deuen existir des de l'inici dels temps. N'hi

ha, però, que són més comprensius amb les destrosses causades per la fauna i hi proposen solucions, algunes totalment inviables econòmicament i logística: **“en comptes de matar-los cal buscar solucions més ètiques, com l’esterilització”**, descuidant-se d’explicar com s’ho farien per a capturar vius els centenars de milers d’exemplars excedentaris de porc fer o de conill. Altres apunten causes que, tot i ser discutibles, aporten elements interessants al debat: **“la solució al problema no pot venir dels caçadors, que són els que l’han provocat amb repoblaments d’exemplars criats en granges i hibridats amb animals domèstics”**.

De la mateixa manera que és un error criminalitzar la caça, també ho és la seva defensa acrítica com a solució a tots els problemes de desequilibris faunístics. En cercles animalistes circula la idea que la proliferació del senglar és fruit de l’alliberament d’exemplars híbrids amb la finalitat de tenir més preses disponibles. Si aquesta tesi fos veritat, que no sembla gaire fonamentada, això no seria pas un motiu per abolir la caça sinó per a intensificar-la, per tal d’eliminar tots els exemplars híbrids: si ho han espatllat els caçadors que ho arreglin ells! Sí que és cert, però, que durant molts anys es gestionava el medi en funció d’interessos cinegètics –dels pescadors i els silurs val més que ni en parlem!–, amb repoblacions i reintroduccions

sense cap control, en comptes de fer-ho al revés, regulant la caça en funció de l’equilibri ecològic, autoritzant més o menys captures segons la situació de cada espècie en cada moment.

Sigui com sigui la fauna del Llobregós cada cop és més variada: a més a més dels cabirols, que pocs anys després de la seva reintroducció són molt nombrosos, s’hi pot veure de tant en tant algun ramat de cérvols i alguna daina. També hi ha gent que afirma haver-hi vist el llop i fins i tot el linx, tot i que no hi ha cap organisme oficial que ho confirmi. A la llista d’espècies que ens visiten de manera esporàdica encara n’hi podríem afegir una altra, en aquest cas bípeda i en principi, si no fan empenyar més del compte els veïns, no cinegètica: els assistents a la rave d’Ollers, a Vallferosa. També amb motiu d’aquesta notícia es podien llegir comentaris que evidenciaven la idea que alguns tenen d’allò que anomenen la *“Catalunya profunda”*, el més destacat dels quals és el clàssic i recurrent **“el camp és de tots”** (de passada podrien afegir-hi *“menys el de golf, que és del papà i dels seus amigots”*). Tot plegat evidencia una visió de país, la de la *“Catalunya superficial”*, en la que els indígenes rurals, i especialment els que poc o molt viuen de la terra, només hi tenen un paper reservat: pagar el beure.

Josep Anton Vilalta

PREFEREIX UNA PANTALLA QUE NO PAS JUGAR

No cal dir que les pantalles i els aparells digitals estan per tot arreu. Fins i tot, ens envaeixen a casa nostra. Ens estem acostumant a la vida fàcil i, a vegades, ho triem enlloc de prioritzar una vida millor. Parlo de l'impacte de les pantalles en el desenvolupament dels infants. S'ha demostrat com una pantalla perjudica la seva salut, tant física com emocional. I no només la seva, sinó també la nostra, ja que una pantalla aconsegueix desconnectar-nos com a família i imposar un clima a casa ple de conflictes i malestar.

Els pares hem triat ser pares i ens hem de responsabilitzar de la vida dels nostres fills. Sabent que les pantalles no són bones per a ells, perquè li n'ofereixo una? Està clar que si un nadó agafa per primera vegada un mòbil i, de casualitat, l'engega, a nosaltres se'ns il·lumina la cara i ens aflora l'orgull de pares: el meu fill ja sap engegar un mòbil! Amb només 5 mesos! Amb aquest pensament i amb la nostra mirada d'aprovació d'aquest gest (totalment casual i sense intenció per part del bebè) estem potenciant i reforçant que ho torni a fer. Llavors, què passa? Doncs que el seu cervell estableix una connexió neuronal tan forta que el motiva a tornar-ho a fer, i a repetir-ho tantes vegades com calgui mentre la teva mirada ho aprovi. Perquè és el que volen, fer coses perquè nosaltres els mirem i els felicitem per haver-ho aconseguit.

Realment és el que volem? Desitgem amb totes les nostres forces que el nostre fill sigui un crac amb el mòbil als 10 mesos? Volem que el seu cervell creixi reorganitzat i saturat amb la sobreestimulació que li provoca la pantalla?

Els infants no haurien de tenir l'alternativa de la pantalla, sinó només activitats i jocs que sí que afavoreixen el seu desenvolupament

Volem que s'aïlli del món real perquè prefereix estar immers en el plaer que li produeix la pantalla?

Aquí és on volia arribar, al perquè prefereixen una pantalla enlloc de jugar amb les seves joguines, amb aquelles joguines que havien demanat als Reis Mags fa només un parell de mesos, aquelles jo-

guines que portaven molt temps demanant-nos i que nosaltres els hi dèiem que les tindrien per Nadal o pel seu aniversari. Com pot ser? Doncs, pel simple fet que no poden deixar de mirar una "cosa" que els hi provoca tant de plaer. El seu sistema dopaminèrgic està tan saturat que no pot deixar de demanar-li que continuï mirant la pantalla.

Penso que els hi hem de respectar la decisió de mirar una pantalla i no jugar amb les seves joguines en el seu temps d'oci. De la mateixa manera que penso que no haurien de tenir aquesta alternativa, sinó només activitats i jocs que sí que afavoreixen el seu desenvolupament.

Si necessites saber més de pantalles i infants, estic fent un cicle de tallers que et poden interessar. No dubtis a demanar-me informació!

Vanesa Péres

VANESA PEREZ
PSICOLOGIA
COL. 26476

ATENCIÓ I ACOMPANYAMENT A
INFANTS I FAMÍLIES

ESPECIALITZACIÓ EN
PRIMERA INFANCIA
TEA
TRASTORNS DEL DESENVOLUPAMENT

CONSULTES A DOMICILI
699038055
VANESA-PEREZ@COPC.CAT

HA DE “BUSCAR INFORMACIÓ”? QUEDA'T AL SEU COSTAT

“**H**aig de buscar informació de...”.
Quantes vegades has sentit aquesta frase? Normalment, obriu l'ordinador, fa la cerca, fa un copiar-enganxar de la primera opció que surt i ja té la informació.

La postura còmoda és dir “seu i busca” i, mentrestant, tu fas una altra cosa que creus més urgent. Però... saps en quines pàgines ha entrat? Saps quina informació ha triat? Saps si l'ha contrastada? Si és certa? Saps si ha trobat exactament el que buscava? Saps si ha entès el que ha copiat-enganxat?

Aquesta manera de treballar és la que afavoreix l'acceptació de tot allò que se li presenta per Internet, sobretot les xarxes socials, sense que es qüestioni si li aportarà algun benefici, el farà sentir satisfet o li crearà un estat de dependència i d'insatisfacció. La veritat és que encara no sap distingir allò que el beneficia del que no li aporta res i això pot conduir a l'angoixa.

Per això, una altra vegada que et digui: “Haig de buscar informació sobre...” seieu junts, obriu l'ordinador (eviteu les cerques des del mòbil, faciliten la distracció immediata i et desvien de l'objectiu principal) i navegueu junts buscant la informació en diverses webs, llegiu-les junts, comenteu-les i trieu la que vegis que li és més fàcil de comprendre i que sigui capaç, amb les seves paraules, d'explicar-la als seus companys.

Sí que tardareu més estona, però anirà veient que hi ha molt per triar i remenar i que el primer que surt no sempre és el millor i, en canvi, serà el més triat per la majoria de companys.

Arribar a l'escola i exposar la seva cerca amb seguretat i veure que a més facilita l'escolta i la comprensió als seus companys és una bona injecció d'autoestima per al teu fill i el predisposa per a la perseverança i l'entusiasme a l'hora de treballar.

Montserrat Miquel Andreu

Pedagoga, núm. col. 969

www.uncopdema.cat

www.facebook.com/uncopdemaguissona

www.instagram.com/uncopdema

NOVETAT Quadern Reutilitzable!

LLEGEIX, COMPLETA I ENGANXA'T:
B - V

El nou llibre de
Montserrat Miquel

RESERVA'L JA! Truca'ns al **666 732 422**
PUNT DE VENDA: Llibreria Rovira, TORÀ

Domina la B i la V amb un mètode que enganxa!

www.uncopdema.cat

ELS MECÀNICS

Ahir vaig portar el cotxe al taller mecànic. Collons, com han canviat els tallers d'ençà uns anys cap aquí. Abans deixaves el cotxe a fora del garatge amb les claus posades i amb un paperet que deia "ja em faràs un truc quan el tinguis" o "Deixa'l davant de casa o del bar". Sense burocràcia, sense complicacions, sense mals de cap. Ara no. Ara has de trucar per telèfon i demanar hora com si anessis al dentista. "Hola bon dia, trucava perquè haig de fer la revisió al cotxe, puc venir aquesta tarda o demà?". "Ho tinc tot ple, hauria de ser d'aquí tres setmanes". Que-eè? Sí que tenen feina els mecànics, potser tant o més que els advocats del Barça, eh! En aquell moment et ve una suor freda perquè a la pantalla del cotxe hi ha tots els llums vermells encesos, que quan ho veus sembla un arbre de Nadal: no hi ha líquid de parabrises, no hi ha pressió a les rodes, no hi ha oli al motor, els filtres estan més bruts que la deixalleria de Torà... I comences a pensar: No aguantarà, em deixarà tirat, m'abandonarà... Una mica el mateix que va pensar la

“
**T’hem canviat la
cadena de distribució
perquè li tocava,
i també t’hem canviat
l’ordre dels canals
de la ràdio.
Això no feia falta, però
ens volíem assegurar de
tocar-te bé els ous.**

Shakira del Piqué, però no, al final va aguantar. El cotxe vull dir. Vaig anar al taller, vaig aparcar i vaig entrar a recepció. Sí, ara els tallers mecànics tenen recepció, és com si fessis el *Check in* d'un hotel. "Hola bon dia vinc a passar revisió del cotxe.". "Té reserva?". "Sí". "A quin nom?". "Sportage, Kia, Sportage". "Em pots dir el número de la matrícula?". "Sí, 1714CAT". "Em pot dir ara el número de bastidor?". "Però a veure, això què és l'*Atrapa'm si pots* de TV3 o què?". "Gràcies, benvingut al servei tècnic, ja pot entrar a la sala d'espera". Què sí! Que ara els tallers tenen recepció i sala d'espera!!! Hi ha revistes de motor, diaris de motor, cafè amb gust a motor...

Després de dos hores d'espera va entrar el mecànic. "Hola, els familiars del Kia Sportage?". Quan el vaig veure, la pebrotera se'm va caure a terra. Un mecànic net! Sense mono blau ni les ungles negres! Amb un polo Ralph Lauren i unes ulleres Dolce&Gabbana! Vaig estar a punt de preguntar-li: Però tu ets un mecànic o un DJ de Pacha Ibiza? Va i el tio em diu "Quants quilòme-

TALLER AGRÍCOLA NOGUEROLA

Ctra. de Torà, s/n
Ardèvol de Pinós

Telèfon:
973 47 35 84

TORRA

CEREALS I LLAVORS TORRA, S.L.

C/. Palouet, s/n
25750 TORÀ (Lleida)

Telèf. 973 473 433 - 973 473 372
Fax. 973 473 572

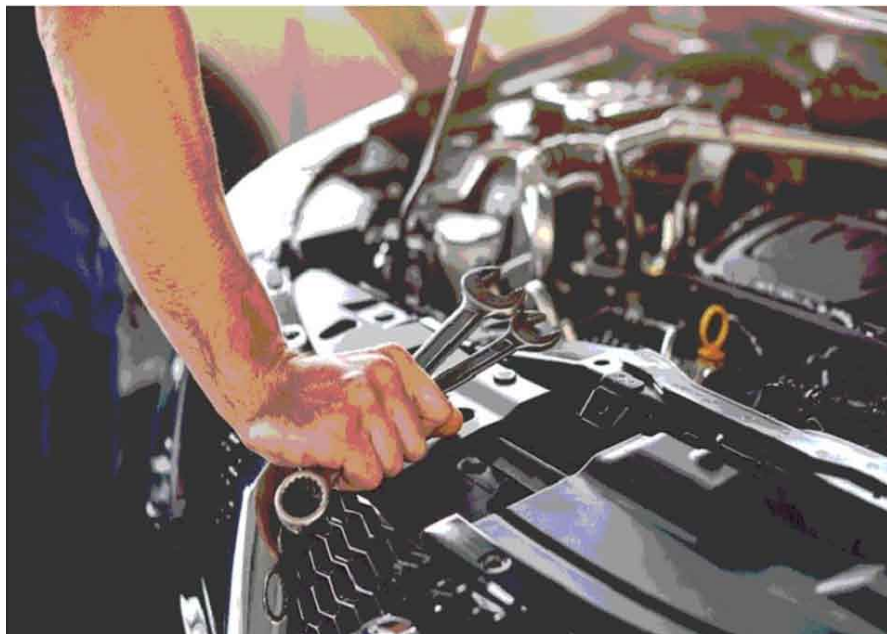
Orgull de ser ...

(≡) **Prensa Comarcal**

Només nosaltres
explicuem la
TEVA HISTÒRIA

Llobregós
informació

SOM TERRITORI
SOM FIDELS
SOM IMPORTANTS
SOM LA TEVA PREMSA

tres porta el cotxe?”. Ja hi tornem a ser amb les preguntetes, allò semblava el jutjat número 4 de Solsona. Li vaig donar les claus i van començar a fer-li la revisió. Au, dos hores més esperant. Se'm va fotre més llarg que escoltar el Tebas parlant del cas Negreira.

Clar, és llavors que mentre estàs esperant reflexiones i arribes a la conclusió que portar el cotxe al taller és com portar el teu fill al pediatra: se'l miren, el toquen, observen... Només esperes un “Tranquil, no pateixis, està bé”. Que de fet és el que em va dir el mecànic quan va acabar al revisió: “Sergi, tot bé!”. Buffff, menys mal, em sortirà barata la cosa.... Però el tio, va continuar: “Tot bé, però t’hem canviat una peça del turbo

per si de cas; t’hem canviat les 5 rodes perquè estaven a punt de ser llises; t’hem canviat la cadena de distribució perquè li tocava, i també t’hem canviat l’ordre dels canals de la ràdio. Això no feia falta, però ens volíem assegurar de tocar-te bé els ous”.

Total que surts d’allà amb una factura que no ho entén ni el guanyador del *Pasapalabra*. “Moltes gràcies per la seva visita, si vols finançar la revisió, que sàpiga que tenim un departament de crèdits amb un 8,3% d’interès”. La mare que els va parir. Avui he trucat per passar una altra revisió. La revisió mèdica del cor.

Sergi Torrescasana

LEDS C4

outlet
BOTIGA

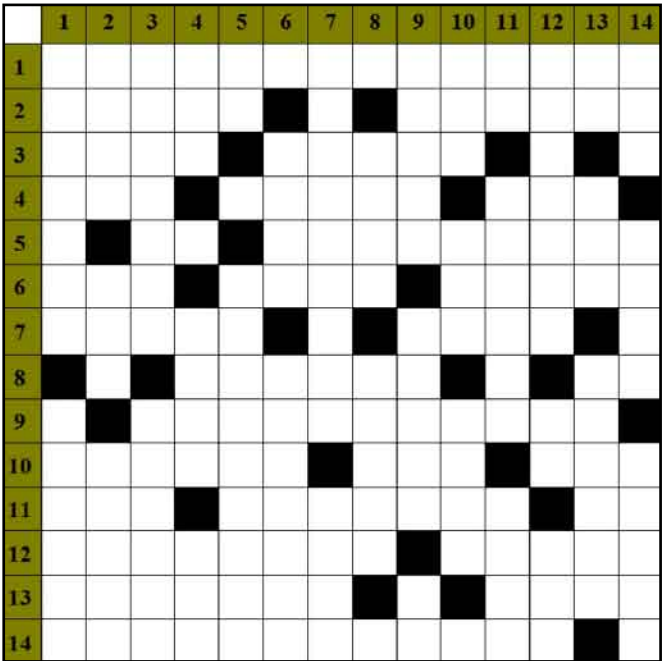
De dilluns a divendres de 9.00h a 14.00h

Dissabtes de 10.00h a 14.00h

Afores s/n, Torà
973 488 121

ELS MOTS ENCREUATS DEL LLOBREGÓS

Jordi Vilagut

HORITZONTALS 1.- Cinc monosíl·labs per córrer a Torà a principis de setembre. 2.- Lligarà sense roba. Enmig de Calonge. Rata que pateix l'impost de l'energia. 3.- Gens clar. Penses en materials per a la construcció a Torà o a Guissona. Sona més potent a Ivorra que a Torà. El cor de Vicfred. 4.- La part més rígida de l'Albert. Blindaríem a mitges, tot i que els anglesos no ho veuen. Contracció. 5.- A Castellfolit i a Riubregós és singular, tot i acostumar a formar plurals. La part més extraterrestre de Claret. Tècnica pictòrica poc recomanable en temps de sequera. 6.- Membrana del telèfon. Calmut sense calci. Col·lecció de mapes, del Llobregós, per exemple. 7.- Isola. Repetida a Masoteras. Pòquer d'asos. A l'entrada de Palouet. 8.- Per. Secció del palatí. Cinquanta romans a Llanera. A la sortida de Biosca 9.- Molt habitual a Lloberola. Excavacions bagenques a la pàgina 4. 10.- Exhibirà al revés una lliura devaluada. Aire anglès. Pals sense fòsfor. 11.- Adverbi que equipara. Vila nadiua d'en Joan Margarit. Mola sense música. 12.- Pigments capgirats presents a les pastanagues. Fregant una organització independentista. 13.- Corrosió sense cap. En Miramunt la repeteix. Endreci. 14.- En dues paraules, porta més d'un segle fent cuina casolana a la contraportada. Pop desoxigenat.

VERTICALS 1.- Poble on sembla que mai no es treballi. El de Pinós, cap per amunt, és el més antic de Catalunya. 2.- Fluor sense fluor. El transversal passa per Calaf. Guarnir a l'inrevés. 3.- Edifici present en el topònim d'un municipi de la Vall del Llobregós. Amb la inflació, valen menys. 4.- Bon tros de porc. A les portes de Torà. Destaca. Broc gros d'un cànir ben sencer. 5.- Bo als extrems de la Segarra. Bé. En dues paraules, aplega també Prades i Enfesta. Cinc-cents romans a Calonge de Segarra.

Clamor gens preciós. Esbrini'l. 7.- Perruqueria unisex a Torà. Capgirat, celebra l'onomàstica coincidint amb el solstici d'estiu. 8.- A vegades sordeja. Menut i decapitat. El bíblic lampista Soteras. Acaba com a cava. 9.- Mare de Déu gens greu. Arrogant. Remata en Vilamú. 10.- Cal tenir-lo fi per gaudir d'un bon vi. Riu suís que ha invertit el sentit. Bon tros de serjant. Amb un arc, queda per emmarcar. 11.- Tres sense música. Pots tenir-lo si vas a la floristeria de la plaça de la Creu de Torà. Ardèvol toca de peus a terra. 12.- Embotit de xai que es tomba. Nota de Calaf. La part oriental de Claret. 13.- Quatre romans a les portes d'Ivorra. Tercera persona que s'enfila. En dues paraules, casa rural de Sant Serni. 14.- Calaf descalcificat. Caspa sense cap que fa el senyal de la creu. Catalunya de geogràfic centre el acull.

SOLUCIONS: pàgina 52

ENDEVINALLA

Qui en té un pam
Qui no en té tant,
Qui el té negre,
Qui el té blanc.

ACUDITS

El marit:

— No hi va haver cap ximple que t'anés al darrere abans del matrimoni?

La muller:

— Sí.

El marit:

— Doncs t'havies d'haver casat amb ell.

La muller:

— És el que vaig fer.

*** **

— Domènech, on va tan rabent, circumspecte, esmaperdut, consirós i esparverat ?

— ...anava a cagar, però ara vaig a buscar un diccionari!

SUDOKU... I MÉS

Antònia Balagué

SOLUCIONS: pàgina 52

	2			1		6		9
				2	3	8		
5			6	9				4
2		7		5	9	3		
6					2	9	5	1
		4		3				
8	3		9					
				8		1		
1	9						2	

El SUDOKU consta de 81 caselles distribuïdes en 9 fileres i 9 columnes dividides en àrees de 3x3. Cal omplir les cel·les buides amb els números de l'1 al 9, sense repetir-ne cap a cap filera, ni a cap columna, ni a cap quadrat de 3x3.

*“El catalán,
el valenciano
y el mallorquín son tres
lenguas diferentes”*

**Això s’ha d’escriure en
castellà, perquè si escrius:**

**“El català, el valencià
i el mallorquí
són tres llengües diferents”
no saps si ho has escrit
en català, valencià
o mallorquí.**

Folklore de l’Aguda

CALENDARI RELIGIÓS.- Aquest calendari per força reduïdíssim, ens revela la influència religiosa en la vida casolana, social i de treball, i com adaptaven les feines de la terra al ritme d’aquestes festes, car entre tots els veïns les solemnitzaven totes:

17 de gener: Fira a Sant Serni.

24 de febrer: Per Sant Macià, fira a Cervera i a Torà.

3 de març: A Cellers fan la bacallanada.

Diumenge de Passió: A Cellers, el Perdó amb la prèdica sobre els Sants Màrtirs Celdoni i Hermenter.

25 de març: Romeria de Torà a l’Aguda per menjar-hi la taronja.

L’Ascensió de Jesucrist: A Claret, festa major, mel i mató.

29 de juny: A migdia cal posar-se de cara cap a Roma per rebre la benedicció del Papa.

Diumenge sobre Santa Anna: Festa Major de Llanera.

30 de juliol: Sant Nin i Sant Non, Festa Major de Biosca.

6 d’agost: Sant Salvador de l’Aguda.

15 d’agost: Festa Major de l’Aguda.

16 d’agost: El Sant Dubte d’Ivorra.

1 de setembre: Sant Gil abat, Festa Major de Torà; no manquen alguns que van a Pinós, a l’aparició de la Mare de Déu.

3 de setembre: Els toranesos visiten a la tarda Santa Maria de l’Aguda.

27 de setembre: La creueta a Cervera (festa del Sant Crist) – La capella de Sant Cosme i Sant Damià a Marsà.

29 de setembre: Festa Major de Fontanet; a menjar perdius.

Del llibre “Santa Maria de l’Aguda”, de Jaume Sarri i Muntada, rector de Torà. Editat per F.Camps Calmet - Tàrraga, 1958.

La Torre de Vallferosa

UNA JOIA MEDIEVAL PER DESCOBRIR

VISITES:
1r i 3r diumenge
a les 11,00 h i a les 12,30 h

Informació i reserves:
Ajuntament de Torà
Tel. 973 473 028
www.tora.cat

Solucions de les pàgs. 48-49

Endevinalla
El raïm

3	2	8	5	1	4	6	7	9
4	6	9	7	2	3	8	1	5
5	7	1	6	9	8	2	3	4
2	1	7	8	5	9	3	4	6
6	8	3	4	7	2	9	5	1
9	5	4	1	3	6	7	8	2
8	3	2	9	4	1	5	6	7
7	4	6	2	8	5	1	9	3
1	9	5	3	6	7	4	2	8

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	E	L	C	O	S	D	E	S	A	N	T	G	I	L
2	N	U	A	R	A	N		G	A	S	I	V	A	
3	F	O	S	C		C	R	E	U	S		R	F	
4	E	R	T		B	L	I	N	D		D	E	L	
5	S		E	T		A	Q	U	A	R	E	L	L	A
6	T	E	L		L	M	U	T		A	T	L	E	S
7	A	I	L	L	A		E		A	A	A	A	P	
8		X		L	M	A	T	I	L		L		C	A
9	L		D	U	O	C	A	S	T	E	L	L	A	
10	A	R	I	U	L	L		A	I	R		A	L	S
11	T	A	N		S	A	N	A	U	J	A		M	O
12	S	N	E	T	O	R	A	C		A	R	R	A	N
13	O	R	R	O	S	I	O		M		D	E	S	I
14	H	O	S	T	A	L	J	A	U	M	E	T		P

LA CUINA DEL LLOBREGÓS

Laia Palou, de cal Palou d'Ardèvol

Ari Martin. - La Laia és una apassionada de la rebosteria. Tenim el privilegi de provar els seus dots culinaris a Cal Bosch, a Ardèvol mateix.

Des de fa menys d'un any, és la responsable de donar vida al restaurant d'aquest nucli. Va decidir deixar la seva feina per començar aquesta aventura al costat de casa amb l'ajuda de la seva mare, la Rosa. I qui ha provat alguns dels seus àpats sap que fan un bon tàndem! La Laia, amb idees innovadores i postres espectaculars, la Rosa amb la seva experiència als fogons. La història de les dones de la família Palou a Cal

Bosch ve de lluny. Fa 16 anys que la Rosa va deixar de portar aquest establiment, després de vint-i-un anys al peu dels seus "fogons". La Laia va créixer entre les seves taules i la llar de foc, pelant nous, parlant amb els clients...

Qui vulgui tastar la seva cuina casolana i de temporada amb productes de proximitat, plena de sabors i matisos, pot fer-ho dilluns, dimarts, dijous, divendres i els caps de setmana de 8 del matí a 6 de la tarda.

També fan celebracions familiars, si es reserva amb antelació al 873 450 264.

PASTÍS DE FORMATGE

Ingredients:

400 g de nata per muntar	gust a formatge)
1 cullerada de postres	4 cullerades de maizena
de suc de llimona	Mitja tassa de sucre
Un xic de sal	4 ous
500 g de formatge crema	Una cullerada de
200 g de mascarpone	postres d'essència de
200 g de formatge	vainilla (opcional)
crema semicurat (op-	Melmelada al gust.
cional per donar més	

Elaboració:

En primer lloc, posem la nata en un bol fred. Hi afegim la cullerada de llimona i un xic de sal per a poder muntar la nata al punt de neu. Un cop tinguem la nata muntada, hi afegim els formatges: el mascarpone, el formatge crema i el semicurat, ho barrejarem tot fins que quedi ben integrat.

Seguidament en un altre bol barregem els 4 ous amb el sucre (si t'agrada més dolç, pots posar la tassa sencera), fins que el sucre quedi ben integrat i la massa comença a tornar-se blanca. I ho

afegim tot a la primera mescla que hem preparat amb els formatges.

Amb l'ajuda d'un colador, tami-sem la farina i l'afegim a la mescla junt amb l'essència de vainilla. S'ha de barrejar tot molt bé perquè no quedin grumolls.

Un cop ja tenim la massa preparada, preescalfarem el forn a 200 °C. Mentre esperem que el forn estigui calent, posarem paper de forn en un motlle d'uns 20 cm de diàmetre i uns 10 cm d'alt, tirarem la barreja a dins el motlle i donarem un parell de cops secs amb el

motlle ple a la taula, amb cura de què no surti la mescla per treure d'aquesta forma tot l'aire que hagi pogut quedar dins.

Finalment, posarem el motlle ple al forn i deixarem que es cogui durant 30-35 minuts. Un cop passat el temps, retirarem el nostre pastís del forn deixant-lo reposar una hora a temperatura ambient i un cop deixi d'estar calent posar-lo a la nevera entre 6 i 7 hores. Passat aquest període, podrem afegir melmelada al gust sobre el pastís i emplatar.

Bon profit!

UNA FOTO PER RECORDAR...

Torà: Caramelles 1987

Ramon Torné. - Aquesta fotografia de l'any 1987 és de les Caramelles que es varen cantar per Pasqua. Organitzades per l'Associació de Pares i el Claustre de Professors del col·legi Sant Gil de Torà, amb la direcció del músic toranès Manuel Grau i acompanyament de l'orquestra "La principal de la Segarra". Els nens i nenes varen recórrer els carrers i places del poble cantant cinc cançons i ballant la dansa "L'hereu Riera". En total eren cent

vuitanta els cantaires i la foto que presentem es la dels més petits.

Eren les primers Caramelles que es feien des de l'any 1972, també dirigides per Manuel Grau, que foren cantades per un centenar de nois i noies d'edats molt diverses. Després del 1987 se celebraren Caramelles els anys 1989, 1990, 1992 i 1998, sempre cantades pels alumnes dels col·legis.

Qui són?

(De dalt a baix i d'esquerra a dreta)

1a fila: Anna M. Ollero - Antoni Padullés - Sandra Soriano - Marc Badia - Núria Solé - Jordi Querol - Rosa M. Garcia - Joan Miramunt - Cristina Pesarrodona - Jordi Molins - Núria Querol - Xavier Torné - Esther Gómez - Xavier Franco.

2a fila: Eduard Gómez - Mireia Noguerola - Josep M. Cererols - Joan Junyent - Gerard Solé - Vanesa Noguera - Jordi Torné - Montserrat Prats - Xavier Rios - Meritxell Escolà - Gerard Vilà - Laia Vilà - Marc Coberó - Míriam Mas - Eduard del Moral.

3a fila: Míriam Fonoll - Eduard Porta - Laura Badia - Gerard Castellana - Janet Solé - Sergi Badia - Marc Sales - Anna Pascual - Guillem Mases - Laura Solé - Jordi Vilaseca - Esther Sabata.

4a fila: Joan Josep Tasies - M. Mercè Vilella - Lucia Saeta - Joan Martínez - Conxi Saeta - Maria Gené - Jordi Conate - Imma Noguerola - Aleix Panadella - Anna Garcia - Montserrat Coberó - Antoni Codina.

Seguim millorant les tarifes de fibra

AIXÒ ÉS UN NO PARAR

Quan els altres apugen els preus,
nosaltres apugem els MB!

~~50 MB~~

100 MB

Fibra òptica simètrica

16,94

€/mes
IVA inclòs

~~100 MB~~

300 MB

Fibra òptica simètrica

21,78

€/mes
IVA inclòs

~~300 MB~~

500 MB

Fibra òptica simètrica

26,62

€/mes
IVA inclòs

Instal·lació gratuïta | 12 mesos de permanència

Info i totes les tarifes a:
bonarea-telecom.com
o truca'ns gratis al:
900 899 030

bonArea
TELECOM
Com som.

JOLONCH MATILLAS, C.B.

CENTRE COMERCIAL

C/ Eres, 14
25750 Torà (Lleida)
Telf. 973473217

Des de 1928 al seu servei

VILAMŪ

973473061

NOU ESPAI DE FERRETERIA

- Roba laboral
- Calçat
- Epis
- Cargols al detall
- Pintura professional
- Eines manuals
- Eines elèctriques
- Consumibles
- Silicones i químics
- ... i molt més.

Plats per emportar

Hostal Jaumet
Fundat el 1890

Més de 100 anys fent cuina casolana

Ctra. Barcelona-Andorra, s/n
Tel. 973 473 077
Fax 973 473 081
25750 - TORÀ (Lleida)
www.hostaljaumet.com
info@hostaljaumet.com

- REPARACIÓ GENERAL
- GRUA PERMANENT
- TAXI

Taller

TORANÈS
d'A. FERRER

COMPRA I VENDA DE VEHICLES NOUS I D'OCASIÓ

Ctra. Andorra S/N Tels.: 973 473 080 - 607 559 909
25750 TORÀ (Lleida)

"Maqí"

www.casamagi.com
Botiga i venda online

CARN DE PASTURA

EMBOTITS ARTESANALS

PRODUCTES ELABORATS

Ara,
Casa *Maqí*
entra a
casa teva

I t'ho portem
a casa!

Plaça de la Creu, 7 - TORÀ, Tel. 973 473 051 - info@casamagi.com

MASCULÍ ~ FEMENÍ ~ INFANTIL

C/ Notari Josep Faus, 5 Tel. 627970213 GUISSONA
gimnasnovaforma@hotmail.com www.gimnasnovaforma.com

+de **30** anys el
cuidant **vostr**e
benestar!

👉 Sense matrícula!

👉 Obrim els dissabtes al matí.

👉 Inici de les activitats a l'octubre.

👉 Fisioteràpia Neurològica Cinesiteràpia.